

**GÜNEYDOĞU ANADOLU PROJESİ
EYLEM PLANI
(2008-2012)**

Mayıs 2008

ÖNSÖZ

2002 yılından bu yana gerçekleştirilen birçok reform programıyla; ekonomiden sosyal politikalara, sağlıktan eğitime, temel hak ve özgürlüklerden yargı sistemine, yerel yönetimlerden çevreye, toplu konuttan ulaşım, sosyal güvenlik sisteminden yoksulluğun azaltılması ve gelir dağılımının iyileştirilmesine kadar çok geniş bir alanda önemli mesafeler aldık.

Ekonomik gelişmenin kaynağı ve hedefi olarak insanı esas alan Hükümetimizin ekonomi politikalarının temel amacı vatandaşlarımızın refah ve mutluluğunu artırmaktır. Bütün politikalarımızın esası toplumun bütün unsurlarının daha güçlü ve daha itibarlı olmasıdır. Dolayısıyla ekonomik politikalarımızın sosyal politikalarımızla paralellik arz etmesi, refahın adaletle bütün kesimlere ve ülke sathına yaygınlaşması en önemli önceliklerimiz arasında yer almaktadır.

Ekonomik güçlenmemize paralel olarak önümüzdeki dönemde insanımızın hayat standardını yükseltecek sosyal harcamalara ve bölgesel gelişme gibi kapsamlı teşebbüsler gerektiren derin sorunlarımıza daha fazla kaynak ayırabileceğiz. Yeni dönemimiz, sosyal yapımızı sadece toplum kesimleri bakımından değil, aynı zamanda bölgeler itibarıyla da güçlendirme politikalarını artırdığımız bir dönem olacaktır.

Geçmiş dönemlerdeki istikrarsız uygulamalar, maalesef, başta Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgeleri olmak üzere bölgelerimiz arasındaki gelişmişlik farkının azaltılmasına istenen düzeyde etki edememiştir. Bölgesel kalkınmaya yönelik özel uygulamaların eksikliği, bölgelerde insan kaynakları ve teknik kurumsal altyapı yetersizliği, finansman sorunları ve kararlı siyasi iradenin olmayışı bu durumu ortaya çıkaran en önemli faktörler olmuştur.

Hükümetimiz konunun aciliyet ve önemini farkında olarak, bölgeler arası gelişmişlik sorunlarının azaltılması, bölgesel ve yerel kalkınmanın hızlandırılması politikasını hem kalkınma çabalarımızın, hem de ülke genelinde sosyal refah hedefimizin odağına yerleştirmiştir. Bu doğrultuda, Hükümetimiz döneminde başlatılan bölgesel gelişme uygulamaları, milli birlik ve beraberliğimizi pekiştirmek, kalkınma fırsatlarını bütün ülke sathına yaymak ve topyekün üretim kültürüne geçiş anlayışını esas almaktadır.

Bu anlayışla, son dönemde, bölgesel kalkınmayı sağlamak üzere önemli yapısal dönüşümler gerçekleştirilmiş, özel program ve projeler uygulanmaya başlanmıştır. Bu dönüşümlerin şüphesiz en önemlisi, bölgesel gelişmeyi hızlandırmak yanında, genel rekabet gücümüze de büyük katkılar sağlayacak olan Kalkınma Ajansları Kanununun çıkarılması ve ilk ajansların kuruluşudur. Bunun yanında, Cumhuriyet tarihimizin en kapsamlı kırsal kalkınma projelerinden olan KÖYDES ve BELDES projeleri ile yıllardır içmesuyu ve yol sorunu çözülememiş köylerimiz ve kırsal yerleşmelerimiz, yenilikçi bir anlayış ve yöntemle, hızla su ve yola kavuşturulmuştur.

Bölgesel gelişme alanında Cumhuriyet tarihimizin en büyük ve kapsamlı projesi olan Güneydoğu Anadolu Projesi (GAP) ise, kaynak kısıtları, uygulama döneminde yaşanan siyasi istikrarsızlık, ekonomik krizler, bölgedeki terör olaylarının artması, Körfez bölgesinde yaşanan istikrarsız ortam gibi faktörler ve teknik engeller nedeniyle öngörüldüğü ölçüde başarılı olamamıştır. Ülkemiz açısından her anlamda büyük ve son derece yararlı sonuçlar sağlayacak olan GAP'ın gerçekleştirilmesi, iyi niyetlerin yanı sıra gerçekçi tedbirler alınarak Proje'ye gelişme ufku yaratılmasıyla doğrudan ilişkilidir.

Bu bakımdan, Hükümetimiz hem geçmiş dönemlerdeki geri kalışı telafi etmek, hem de büyük bir başarı ile gerçekleştirdiği hamlelere bölgesel gelişme alanında bir yenisini daha ilave etmek üzere "Güneydoğu Anadolu Projesi Eylem Planı"nı hazırlamıştır.

GAP Eylem Planındaki temel amacımız Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde ekonomik büyüme, sosyal gelişme ve istihdam artışı sağlayarak, bölgede yaşayan vatandaşlarımızın refah, huzur ve mutluluğunun artırılmasıdır. GAP'ın tamamlanmasındaki kararlılığımız doğrultusunda başta sulama olmak üzere, temel altyapı ihtiyaçlarının karşılanması ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde ekonomik kalkınma ve sosyal gelişmenin hızlandırılması hedeflenmiştir. GAP Eylem Planı, bölgede ortaya çıkardığı verimli ekonomik yapı ve yeni sosyal sermaye ile ulusal düzeyde ekonomik gelişme ve sosyal istikrar hedeflerine de katkıda bulunacaktır.

GAP Eylem Planının arkasındaki kararlılık ve azimle, Hükümetimiz yeterli finansmanın sağlanmasına yönelik özel düzenlemeler de yapmakta ve dünyaya örnek teşkil eden gurur verici bu projenin meyvelerinin en kısa sürede alınması iştiağıyla çalışmaktadır. Proje'nin uygulanmasında karşılaşılan zorlukların üstesinden gelmek ve bu Proje'nin Bölge'ye sağdığı umut ışıklarını güçlendirmek hizmet aşkıyla yerine getirdiğimiz en acil vazifelerimizden olacaktır.

Güneydoğu Anadolu Projesi'ni kalkınma tarihimiz içinde gururla anacağımızdan ve diğer ülkelerin de bu uygulamayı örnek alacağından eminim. GAP'ın temellerinin atıldığı günden bu yana, kat edilen tüm aşamalarda emeği geçen mimarından, mühendisine, işçisinden uzmanına kadar herkese, milletimiz adına minnettarlığımı tekrar belirtmek isterim.

Ülkemizin göz bebeği ve yüz akı olacak GAP'ın bir an önce bitirilmesi dileğiyle GAP Eylem Planı'nın ülkemiz ve bölgemiz için hayırlı olmasını diliyor, Plan hazırlıklarında emeği ve katkısı olan herkese teşekkür ediyorum.

Recep Tayyip ERDOĞAN
Başbakan

İÇİNDEKİLER

Önsöz
Güneydoğu Anadolu Projesi Eylem Planı
Giriş
Genel Çerçeve
Amaç ve Hedefler
İlkeler
Politika ve Stratejiler
Gelişme Eksenleri
Eylem Planının Yapısı
Eylem Planının Uygulanması, Koordinasyonu ve İzlenmesi
Finansman Tablosu
Eylemler
I. Ekonomik Kalkınmanın Gerçekleştirilmesi
Cazibe Merkezleri
Teşvik Politikaları
KOBİ Destekleri ve Kümelenme
Teknoparklar
Kültür-Turizm
Doğal Kaynaklar ve Yenilenebilir Enerji
Tarım
II. Sosyal Gelişmenin Sağlanması
Eğitim
İstihdam
Sağlık
Sosyal Hizmet ve Yardımlar
Kültür-Sanat-Spor
III. Altyapının Geliştirilmesi
Sulama
Enerji
Ulaştırma
Sosyal Fiziki Altyapı
IV. Kurumsal Kapasitenin Geliştirilmesi
Taşra Teşkilatları
Yerel İdareler ve Bölgesel Kuruluşlar
GAP Bölge Kalkınma İdaresi
Ek-1: Sulama Proje Listesi
Ek-2: Karayolları Proje Listesi

GAP EYLEM PLANI

GİRİŞ

Ülke genelinde insan gücü ve doğal kaynakların kalkınma hedefleri doğrultusunda bir araya getirilmesi, toplumun tüm kesimlerinin hizmetine sunulması ve mekansal dengelerin kurularak refahın ülke sathına dengeli dağılımının sağlanması tüm ülkelerde kamu, özel kesim ve sivil toplumun ortak hedefidir.

Anayasamızda, “Ekonomik, sosyal ve kültürel kalkınmayı, özellikle sanayinin ve tarımın yurt düzeyinde dengeli ve uyumlu biçimde hızla gelişmesini, ülke kaynaklarının döküm ve değerlendirilmesini yaparak verimli şekilde kullanılmasını planlamak, bu amaçla gerekli teşkilatı kurmak Devletin görevidir” ifadesi yer almaktadır. Bu çerçevede sosyal ve ekonomik haklar ve ödevler; mali ve ekonomik hükümler detaylı şekilde düzenlenmiştir.

Bu yaklaşım çerçevesinde, ülkemizde mevcut bölgelerarası gelişmişlik farklarının azaltılması, bölgesel ve mekansal nitelikleri de dikkate alan yatırım politikalarının tespit edilerek rasyonel ve etkin kaynak kullanımının sağlanması ve kalkınmanın yurt sathında dengeli şekilde gerçekleştirilmesi için bölgesel gelişme politikalarına özel bir önem verilmektedir.

Bölgelerarası gelişmişlik farklarının dengeli bir yapıya kavuşturulması, bölgesel ve yerel kalkınmanın hızlandırılması, sürdürülebilir dengeli bir gelişmenin sağlanması ve bütün bölgelerimizin ulusal kalkınmaya katkısının artırılması için hayata geçirilen politikaların en önemli referans kaynakları bölgesel gelişme planları olmuştur.

Yatırım teşvikleri, kalkınmada öncelikli yöre (KÖY) politikaları, AB ve Türkiye ortak finansmanı ile desteklenen bölgesel kalkınma hibe programları, organize sanayi bölgeleri (OSB) ve küçük sanayi siteleri (KSS) yapımı, KÖYDES, BELDES programları ve kırsal kalkınma projeleri gibi çeşitli politika ve kalkınma araçları da bölgesel gelişme planlarının yanı sıra başvuru alan diğer önemli uygulamalar olmuştur.

Kalkınma planlarının sosyo-ekonomik öncelikleri ile yerel, bölgesel ve mekansal gelişme dinamiklerini bütünleştirme bakımından da çok önemli bir işleve sahip olan bölgesel gelişme planlarının başlıcaları hazırlanma tarihleri itibarıyla şunlardır:

- Antalya Projesi (1959),
- Doğu Marmara Planlama Projesi (1960-1964),
- Zonguldak Projesi (1961-1963),
- Çukurova Bölgesi Projesi (1962-1963),
- Güneydoğu Anadolu Projesi (GAP) (1989, 2002),
- Zonguldak-Bartın-Karabük (ZBK) Bölgesel Gelişme Projesi (1995-1996),
- Doğu Anadolu Projesi (DAP) (1999-2000),
- Doğu Karadeniz Bölgesel Gelişme Planı (DOKAP) (1999-2000)
- Yeşilirmak Havza Gelişim Projesi (YHGP) (2005-2007).

Bugüne kadar hazırlanan plan ve projeler arasında Güneydoğu Anadolu Projesi, bünyesindeki enerji ve sulama yatırımlarına harcanan kaynak da dikkate alındığında bölgesel gelişme alanında Cumhuriyet tarihinin en büyük projesidir. GAP dışındaki bölgesel gelişme planlarının çoğu, yerel inisiyatifin harekete geçirilmesindeki güçlükler, kaynak kısıtları, makroekonomik konjonktürel değişim ve diğer teknik engeller nedeniyle istenen ölçüde başarılı olamamıştır.

GAP, Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nin sahip olduğu kaynakları değerlendirerek, bu yörede yaşayan insanların gelir düzeyini ve yaşam kalitesini yükseltmeyi, bölgelerarası farkları gidermeyi ve ulusal düzeyde ekonomik gelişme ve sosyal istikrar hedeflerine katkıda bulunmayı amaçlayan ve ülkemizi uluslararası alanda markalaştıran bir bölgesel kalkınma projesidir.

Güneydoğu Anadolu Projesi'nin koordinasyonunun ayrı bir birim tarafından yürütülmesi amacıyla 1989 yılında GAP Bölge Kalkınma İdaresi Teşkilatı kurulmuştur.

Bölge kalkınma ihtiyacı ülkemizin gündeminde bugün de önemli bir yer tutmaktadır. Nitekim, 2007-2013 dönemini kapsayan Dokuzuncu Kalkınma Planı'nda ekonomik büyümenin ve sosyal kalkınmanın istikrarlı bir yapıda sürdürülmesi ve plan vizyonunun gerçekleşmesi yolunda stratejik gelişme eksenleri arasında, "Bölgesel Gelişiminin Sağlanması" özel bir konuma sahip bulunmaktadır.

Bu gelişme ekseninin hayata geçirilmesinde şu önceliklere yer verilmektedir:

- Bölgesel Gelişme Politikasının Merkezi Düzeyde Etkinleştirilmesi
- Yerel Dinamiklere ve İçsel Potansiyele Dayalı Gelişiminin Sağlanması
- Yerel Düzeyde Kurumsal Kapasitenin Artırılması
- Kırsal Kesimde Kalkınmanın Sağlanması

Bu önceliklerin detayı, temel politika dokümanları olan kalkınma planında, üç yıllık orta vadeli programlarda ve uygulama dokümanları olan yıllık programlarda yer almaktadır.

AB Müktesebatına Uyum Programı kapsamında, özellikle AB'nin en önemli politikalarından olan bölgesel gelişme (uyum) politikasına ve bunun en önemli aracı olan yapısal fonların kullanımına hazırlık amacıyla gerekli düzenlemelere de yer verilmektedir. Tarım ve kırsal kalkınma başlıklı 11. fasıl ile bölgesel politika ve yapısal araçların koordinasyonu başlıklı 22. fasılda önemli yasal, kurumsal ve fonksiyonel açılımların gerçekleştirilmesi öngörülmektedir. Bu açılımlar ile diğer bölgeler yanında Güneydoğu Anadolu Bölgesinin de ekonomik ve sosyal değişim ve gelişiminin küresel standartlara yükseltilmesi hızlandırılmış olacaktır.

60. Cumhuriyet Hükümeti Programı'nda, Türkiye'nin her köşesinde sosyal ve ekonomik kalkınmayı hızlandırmak ve hiçbir bölgemizin geride kalmamasını sağlamak amacıyla çalışmalara yoğunlaşarak devam edileceği açık bir biçimde vurgulanmaktadır. Ülkemizin her köşesinin ve her yöresinin sahip olduğu imkan ve kaynaklarının farkındalığını artırmak, girişim ve kendine güven duygusunu güçlendirmek ve böylece vatandaşlarımızın refah ve mutluluğunu artırmak Hükümet Programının önemli amaçlarından biridir.

Türkiye'nin her bölgesinin tamamlayıcılık, entegrasyon ve işbirliğini güçlendirmek; ekonomimiz içindeki rol ve fonksiyonunu artırmak, bölgesel ve küresel etkinliğini geliştirmek Hükümetin temel öncelikleri arasında yer almaktadır. Bölgesel gelişme ve kalkınma projelerinin amacı, Türkiye ölçeğinde bölgesel ve bölge içi sosyal, kültürel ve ekonomik dengesizlikleri gidererek, ülkemizin birlik ve bütünlüğünü güçlendirmektir.

GENEL ÇERÇEVE

GAP, 9 ilin (Adıyaman, Batman, Diyarbakır, Gaziantep, Kilis, Mardin, Siirt, Şanlıurfa ve Şırnak) yer aldığı Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde uygulanmaktadır. GAP kapsamındaki illerin arazi ve nüfus büyüklüğü, Türkiye'nin ortalama yüzde 10'u civarındadır.

GAP, başlangıçta bölgenin su ve toprak kaynaklarının geliştirilmesine dayanan bir program olarak ele alınmış; Fırat ve Dicle Havzası'nda sulama ve hidroelektrik enerji üretimine yönelik 22 baraj, 19 hidroelektrik santrali ve sulama yatırımları öngörülmüştür.

1989 yılında hazırlanan Master Plan ve 2002 yılında yapılan revizyon ile tarım, sanayi, ulaştırma, eğitim, sağlık, kırsal ve kentsel altyapı yatırımlarını da içine alan GAP, çok sektörlü, sürdürülebilir insani kalkınmaya dayalı entegre bir bölgesel kalkınma projesi haline gelmiştir.

Dünyanın sayılı projeleri arasında da yer alan GAP, çok kapsamlı ve bu ölçüde de çok maliyetli bir projedir. Sadece GAP Master Planı'nın belirlediği hedef ve büyüklüklere ulaşabilmek için yapılması öngörülen kamu yatırımlarının finansman ihtiyacı 2008 yılı fiyatlarıyla toplam 41,2 milyar YTL'dir. 2007 sonuna kadar 25,6 milyar YTL harcama yapılmış ve nakdi gerçekleştirme yüzde 62,2 düzeyine ulaşmış bulunmaktadır.

GAP kapsamındaki Sulama yatırımları ele alındığında öncelik su depolama yapılarına (barajlara) verilmiş, 15 baraj tamamlanmış; 1 milyon ha alanı sulayacak su depolama kapasitesi oluşturulmuştur. GAP Bölgesi'nde 2008 yılı itibarıyla Fırat ve Dicle Havzası'nda toplam 272 bin 972 ha alan sulamaya açılmıştır. Diğer bir ifadeyle sulama yatırımlarının ancak yüzde 15'i gerçekleştirilmiştir.

Bölge gelişmesinin temel bileşeni olan üretimin çeşitlendirilmesi ve buna bağlı olarak tarımsal sanayinin geliştirilmesi sulama yatırımlarının gerçekleştirilmesi ile mümkün olacaktır. Bu nedenle sulama altyapısının öncelikle ve kısa sürede tamamlanması büyük önem taşımaktadır.

Diğer yandan, işsizlik, nitelikli işgücünün yetersiz oluşu, eğitim altyapısının yetersizliği, nüfusun eğitim düzeyinin düşüklüğü, sağlık altyapısının ve hizmetlerinin yetersizliği, içme ve kullanma suyuna erişimdeki sıkıntılar, kırsal altyapının tamamlanamamış olması, sanayi ve enerji altyapısının yetersizliği ve bölge içinde sermaye birikiminin sağlanamaması GAP Bölgesi'nin en önemli sorunları olmaya devam etmektedir. Özellikle demografik gelişmelerin karşısında bu sorunların boyutu daha da artmaktadır.

Ekonominin gelişmesi ve hızlı istihdam artışının sağlanması için özel sektör yatırımlarının bölgeye çekilmesini zorunluluk arz etmektedir. Yatırım ortamının cazip hale getirilebilmesi için ulaştırma, enerji, sanayi ve kentsel altyapı hizmetlerinin yeterli düzeye ulaşması, firmaların finans kaynaklarına erişiminin kolaylaştırılması, bölgenin üretim yapısına uygun teşvik mekanizmasının oluşturulması, bölgedeki diğer kurumsal hizmetlerin etkinleştirilmesi ve sosyal yaşam ortamının iyileştirilmesi özel önem taşımaktadır.

Dokuzuncu Kalkınma Planı'nda da ifade edildiği gibi, Güneydoğu Anadolu Projesi çalışmaları devam etmektedir. GAP projesi, artık, sadece enerji ve sulama yatırımlarından oluşan bir altyapı projesi olarak değil, yeni kurulacak kalkınma ajanslarının ortak işbirliği platformundan da yararlanarak yerel girişimleri harekete geçiren entegre bir bölgesel gelişme programı olarak ele alınmaktadır. Bu kapsamda, modern sulama tekniklerinin uygulanması, ulaşım ve konut altyapısının tamamlanması, rekabetçi ürün türlerine geçiş, pazarlama olanaklarının genişletilmesi, insan kaynakları ve kurumsal kapasitelerin geliştirilmesi, doğal ve kültürel dokunun

değerlendirilmesi gibi ekonomik kalkınma ve sosyal gelişmeyi kolaylaştırıcı yeni politikalar uygulanarak bölgenin rekabet gündemi desteklenecektir.

AMAÇ VE HEDEFLER

Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde ekonomik büyüme, sosyal gelişme ve istihdam artışı sağlayarak bölgede yaşayan vatandaşlarımızın refah, huzur ve mutluluğunun artırılması temel amaçtır.

Güneydoğu Anadolu Projesi kapsamında, 60. Hükümet döneminde başta sulama olmak üzere temel altyapı ihtiyaçlarının karşılanması ve bölgede ekonomik kalkınmanın ve sosyal gelişmenin hızlandırılması hedeflenmektedir.

GAP Eylem Planı'nda orta vadede bu projeyi tamamlamaya yönelik politika, strateji ve eylemler yer almaktadır.

Plan döneminde uygulanacak programlarla bir yandan bölgede işgücünün niteliği artırılarak, işgücüne katılma oranı ülke ortalamasına yaklaştırılacak, diğer yandan özel ve kamu yatırımlarının artırılması ve ekonomik hayatın canlandırılması sonucu bölgedeki toplam istihdam artırılarak bölge genelinde istihdam düzeyi ülke ortalamasına çıkarılacaktır.

Bölgede kişi başına gelir ülke ortalamasına yaklaşacaktır.

Yeni eğitim ve sağlık tesislerinin yapımının yanı sıra mevcutların donanım ve personel ihtiyacı karşılanarak eğitim ve sağlık göstergeleri Türkiye ortalamasına getirilecektir.

Bölge genelinde okul öncesi eğitimde, ilköğretim ve ortaöğretimde okullaşma oranı artırılacak, ilköğretim ve ortaöğretimde derslik başına öğrenci sayısı azaltılacaktır.

Bölgedeki sağlık hizmetlerinin iyileştirilmesi amacıyla yatak sayısı yükseltilecek, hastanelerin koğuş sistemi az sayıda hastanın kalabileceği odalara dönüştürülecektir. Bebek, çocuk ve anne ölüm oranları gibi temel sağlık göstergelerinin plan dönemi sonundaki ülke ortalamasına getirilmesi hedeflenmektedir.

Bölgede kurulan üniversitelerin kampus altyapıları geliştirilerek ilave öğrenci kapasitesi oluşturulacaktır.

Plan kapsamındaki yatırımların tamamlanması sonucunda ulaşım altyapısı ile içme suyu, kanalizasyon, katı atık gibi kırsal ve kentsel altyapı ihtiyaçları karşılanacaktır.

GAP Bölgesi'nin turizm altyapısının iyileştirilmesi, turizm çekim merkezleri oluşturulması ve turizmin çeşitlendirilmesi yoluyla, turizmin bölge ekonomisi içindeki payı artırılacaktır.

Tarımda verimlilik artırılarak tarıma dayalı sanayinin rekabet gücünün geliştirilmesi ve bölge ihracatının artırılması hedeflenmektedir.

İLKELER

Bölgenin gelişme politikaları ve uygulamaları öncelikle yerel dinamiklere ve içsel potansiyele dayandırılacaktır.

Özel sektörün ve toplumun katkı ve katılımı esas alınacaktır.

Eylemler programlama ve uygulama aşamalarında ortaklık ve işbirliği içinde hayata geçirilecek, kuruluşlar arası uyum ve eşzamanlılığa özel önem verilecektir.

Uygulamalar hem gelişme potansiyeli yüksek merkezler, hem de kırsal-kent bakımından farklılaştırılacaktır.

Kentsel gelişme bakımından cazibe merkezleri yaklaşımı esas alınacaktır.

Ekonomik ve sosyal desteklerde kendine yeterliliği hedefleyen yöntemler esas alınacaktır.

Kaynak kullanımında, detaylı ve takvimlendirilmiş bir önceliklendirme ile odaklanma ve etkinlik sağlanacaktır.

Mümkün olan her durumda yerel yönetimlerin uygulama ve koordinasyon konusunda gerekli rolleri alması sağlanacaktır.

Uygulamada hızı, verimi ve kaliteyi artırmayı sağlayacak yenilikçi organizasyon ve finansman modellerinin geliştirilmesine özel gayret sarfedilecektir.

POLİTİKA VE STRATEJİLER

Bölgenin istikrarlı bir ekonomik ve sosyal yapıya kavuşturulabilmesi için gerekli reflexleri kazandırma ve gerekli mekanizmaları oluşturarak bölge ekonomisini güçlendirme yaklaşımı bölgede uygulanacak yerel insiyatif odaklı politika ve stratejilerin temelini oluşturmaktadır.

Bu yaklaşım çerçevesinde bölgede uygulanacak temel politikalar; yeni iş imkanları üretecek şekilde ekonomik büyümeyi sürdürmek ve refahı sağlamak için iş ortamının etkinleştirilmesine, bölgenin sınır ülkeleri ile ekonomik ilişkilerinin yoğunlaştırılmasına; bir yandan işgücü piyasaları esnekleştirilerek işletmelerin üretim verimliliği ve rekabet güçlerinin yükseltilmesine diğer yandan aktif istihdam politikaları ile işgücünün niteliği artırılarak bölge ekonomisi ile uyumlu istihdam artışının sağlanmasına; bölgedeki kurumsal kapasitenin geliştirilerek hizmet sunum etkinliğinin sağlanması çerçevesinde uygun teşvik araçları da kullanılarak bölgenin cazibesinin artırılmasına ağırlık verilmesidir.

Yeni iş imkanları oluşturacak şekilde ekonomik büyümeyi sürdürmek ve refahı sağlamak için -iş ortamının etkinleştirilmesi kapsamında- bölge rekabetçi bir konuma çıkarılacak, bölgesel reel sektöre yönelik vizyon geliştirilerek, üretim kültürü ile bireysel, kurumsal ve toplumsal net katma değer artırılacak, böylece sadece refahı üretmeyi ve artırmayı değil aynı zamanda refahı üretenleri de destekleme yaklaşımı ön planda tutulacaktır. Reel sektörün karşılaştığı sorunlar, sektör temsilcilerinden gelen öncelikler ve öneriler ışığında, sektör odaklı, esnek ve sektöre uygun reformlar ile oluşturulmuş uygulamalarla çözülecektir. Bu uygulamalar, bölgeyi ulusal ve küresel sistemle entegre olmuş kalkınma ve cazibe merkezi yapma ve bunu sürdürme mantığına

dayandırılacaktır. Bölgeye daha fazla yeni yatırım çekilmesi için gerekli düzenlemeler yapılacak ve yatırımcıların kalıcı olarak bölgeyi tercih etmesini kolaylaştıracak ortam hazırlanacaktır.

Bölgenin sınır ülkeleri ile ekonomik ilişkilerinin yoğunlaştırılması sonucunda bir yandan bölge ihracat artışının ulusal ekonomik kaynak ve imkanlarla desteklenerek ihracatın bölgede net katma değer üretme kapasitesi artırılırken, diğer yandan da bölgenin turizm potansiyeli değerlendirilerek hizmet sektörü dengesinin bölge ve ülke ekonomisine katkısı artırılacaktır.

Ekonomik gelişmeler ile sosyal gelişmelerin etkileşim ve uyum alanı işgücü piyasalarıdır. İşgücünü, yeni iş ve istihdam koşullarına karşı esnek, adapte olabilir, daha becerikli hale getirmeye yardımcı olmak için bölgedeki vatandaşların daha donanımlı hale getirilmesi önem arz etmektedir. Özellikle gençlerin mesleki ve teknik yetkinliği ve becerilerini artırarak istihdam fırsatı bulmaları sağlanacaktır. Nitelikli, becerikli, özgüveni yüksek, iletişime ve yeniliğe açık girişimci bir toplum, rekabet gücünün ve kalkınmanın temel dinamiği olacaktır.

Bu çerçevede, işgücü verimliliği iyileştirilecek, üretken istihdam oluşturulacak, yeni ekonomik ortamlarla tutarlı koruma mekanizmaları geliştirilecek, üretken iş bulmada özel sorunlarla karşılaşan kesimlerin işgücü piyasasına katılımı teşvik edilecektir. Sektörlerin modernizasyonu ve mesleki eğitimin yanında, ihtiyaç sahiplerinin ihtiyaçlarına odaklanan sosyal politikalar da etkin hale getirilecektir.

Böylece, sahip olunan ekonomik, sosyal ve kültürel imkan ve kaynak stokunun değerinin farkında olarak farklı alternatifler üretilecektir. Belirlenen amaç ve hedeflere ulaşmada en önemli dinamizmi insan kaynağı oluşturacaktır. Ekonomik kalkınma ve sosyal gelişme sürecinde, rekabet kriterleri yanında, emek yoğun ve çarpan etkisi yüksek ekonomik faaliyetlere de öncelik verilecektir.

Bölgedeki ekonomik ve sosyal yapı da dikkate alınarak tespit edilen eylemler; bölge ekonomisinin dinamiklerini ortaya çıkaracak ve harekete geçirecek oluşumlar ve bölgedeki kurumsal altyapının güçlendirilmesi ile uygulamaya konulacak, böylece daha etkin bir hizmet sunumu da sağlanmış olacaktır.

Kurumsal altyapının bölgenin ihtiyaçlarına uygun olarak güçlendirilmesi kapsamında, bölgenin bilgi birikimi ve tecrübesinden, örnek uygulamalarından yararlanılacaktır. Özel sektör, üniversite ve kamu arasında işbirliğinin güçlendirilmesi, idari düzenlemelerde aksaklıkların giderilmesi, bölgeye uygun yaşam, iş ve çalışma koşullarının oluşturulması bölge ekonomisinin dinamiklerini ortaya çıkarma ve harekete geçirmeye yönelik uygulamalardan bir kısmını oluşturmaktadır.

Bölgenin altyapısının iyileştirilmesi ve insan kaynaklarının geliştirilmesinin yanısıra, bölgeye yatırım çekmek için tamamlayıcı unsur bölgede uygulanacak teşvik politikasıdır. İstihdam alanı üreten, yoksulluğu ve gelir dağılımındaki dengesizliği azaltan mikro, küçük ve orta ölçekli işletmelerin ve ekonomik faaliyetlerin, yeni sanayilerin desteklenmesi; ulusal, bölgesel ve küresel piyasalara ulaşma imkanlarının artırılması; personel, teknoloji ve enformasyon gibi kaynaklara erişimin kolaylaştırılması; stratejik ve önceliği belirlenmiş teknoloji kalkınma modellerinin teşvik edilmesi önem arz etmektedir.

Bu kapsamda, GAP Bölgesi rekabet gündemi çalışmalarında da vurgulanan; sürdürülebilir üretim stratejisi, girişimciliği geliştirme, uluslararasılaştırma programı, uygulamalı teknoloji, kümelenme ve ağ oluşturma stratejileri ile organik tarım, organik tekstil ve konfeksiyon, yenilenebilir enerji ve turizm gibi alanlar öncelikli olarak ortaya çıkmaktadır.

Bu çerçevede söz konusu politikaların hayata geçirilmesinde,

- Özel, kamu ve sivil toplum kuruluşları işbirliğine dayalı kurumsal çerçevede etkin çalışan ve rekabet ortamını hazırlayan bir kamu hizmet süreci ile sanayinin, KOBİ'lerin, esnaf ve sanatkarların desteklenmesini içeren, özel sektör için yeni alanlar ve gelir fırsatları üreten iş ortamının oluşturulması,
- Kamu kaynakları yanında, özel sektör kaynakları, kamu-özel ortaklığı modelleri ve doğrudan yabancı yatırımlar vb. çeşitlendirilmiş finansman yöntemlerinin harekete geçirilmesi,
- Bölgesel gelişmeyi ve çevre korumayı esas alan güçlü fiziki altyapı, kültür, sanat ve spor faaliyetleri gibi bireylerin temel sosyal altyapı ihtiyaçlarını karşılayacak ekonomik ve sosyal ortamın oluşturulması,
- Bireysel yeteneklerin ve beşeri sermayenin kalitesinin artırılmasını özendiren, etkin orta ve yüksek öğretim kurumlarını, araştırma ve uygulama birimlerini, vasıf ve meslek kazandırmayı, çalışmaya yönelik etkin motivasyonları, işgücü esnekliğini ve istihdamı artırmayı amaçlayan beşeri sermaye modelinin geliştirilmesi

stratejileri esas alınacaktır.

GELİŞME EKSENLERİ

Bölgedeki vatandaşların refah, huzur ve mutluluğunun artırılması için Güneydoğu Anadolu Projesinin ekonomik kalkınma ve sosyal gelişme ile altyapı yatırımlarını gerçekleştirecek şekilde hızlandırılması gerekmektedir. Bu sürecin bileşenlerini belirlemede, bölge illerinin yerel temsilcilerinin görüş ve önerilerine özel önem verilmiştir.

Bu kapsamda, bölgede görev yapan kamu yöneticilerinin, yerel meslek kuruluşlarının ve sivil toplum kuruluşlarının temsilcilerinin, bakanlıkların, kamu kurum ve kuruluşlarının üst düzey yöneticilerinin, il milletvekillerinin katılımıyla bölgenin her ilinde ekonomik-sosyal konsey toplantılarında durum tespiti ve detaylı analizler yapılmıştır.

Bu toplantılara katılan bürokratlar, bölge milletvekilleri, medya temsilcileri ile Ankara'da değerlendirme toplantıları gerçekleştirilmiştir. Ayrıca GAP Kalkınma Platformu'yla yapılan toplantılarda da görüş ve öneriler alınmıştır.

Bu veri ve bilgiler ışığında GAP Bölge Kalkınma İdaresi ve DPT Müsteşarlığı koordinasyonunda; ilgili kamu kurum ve kuruluşlarıyla, il ve bölgeden gelen talep ve öneriler ile Rekabet Gündemi çalışmasında ortaya çıkan öncelikler de dikkate alınarak GAP Eylem Planı hazırlanmıştır. Hazırlanan Eylem Planı GAP Yüksek Kurulu'nda görüşülerek nihai hale getirilmiştir.

Eylem Planı kapsamında;

- ◆ Ekonomik Kalkınmanın Gerçekleştirilmesi
- ◆ Sosyal Gelişimin Sağlanması
- ◆ Altyapının Geliştirilmesi
- ◆ Kurumsal Kapasitenin Geliştirilmesi

olmak üzere dört stratejik gelişme eksenini bulunmaktadır. Eksenler altında ana başlıklar ve iller itibarıyla eylemler yer almaktadır.

Eylem Planı kapsamında belirlenen gelişme eksenlerinin birincisi; bölgede üretim yapısını, çeşitliliğini, rekabet ortamını ve yönetişimi geliştirerek ekonomik kalkınmanın gerçekleştirilmesidir. Bu doğrultuda uygulanacak kapsamlı ve uyumlu tedbirlerle bölgenin işsizlik, işgücü niteliği, sanayi ve hizmet altyapısı ve sermaye birikimi gibi alanlarda hızla iyileşmesinin sağlanması ve ekonomik yapının tümden dönüşümü yoluyla bölgenin gelişmesine ivme kazandırılması amaçlanmaktadır.

Bölgenin kalkınması açısından, ekonomik büyüme ile birlikte birey ve grupların ekonomik ve sosyal hayata aktif katılımlarının artırılması ve yaşam kalitelerinin yükseltilmesi, sosyal dayanışma ve bütünleşmenin artırılması gerekmektedir. İkinci eksen bu konulara ağırlık vermektedir.

Bölgede kaliteli ve yeterli altyapı hizmetlerinin sağlanması, ekonomik ve sosyal gelişmenin sağlanmasında temel belirleyici unsurlardandır. Bölgenin göreceli avantajının bulunduğu su ve toprak kaynaklarının ekonomiye kazandırılabilmesi için sulama altyapısının tamamlanması GAP'ın öncelikli hedefidir. Üçüncü eksen, ekonomik birimlerin hayatlarını ve ekonomik faaliyetlerini kolaylaştıracak, mukayeseli avantaj sağlayacak alanlara öncelik vermektedir.

Bölgede her türlü faaliyet ve projenin etkin şekilde planlanması, uygulanması, izlenmesi, değerlendirilmesi ve denetimi için hem merkezi kuruluşların, hem de yerel/bölgesel nitelikli kuruluşların insan kaynakları başta olmak üzere kurumsal gelişimlerinin desteklenmesi gerekmektedir. Son eksen bu konularda kamu ve özel sektörün inisiyatiflerine vurgu yapmaktadır.

EYLEM PLANININ YAPISI

GAP Eylem Planı'nda her gelişme eksenini ve alt başlık altında yer alan eylem için; eylem no, eylem adı, yer, sorumlu kuruluş, işbirliği yapılacak kuruluşlar, başlama-bitiş tarihi ve açıklama sütunları bulunmaktadır.

Eylem No	Eylem Adı	Yer	Sorumlu Kuruluş	İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	Başlama-Bitiş Tarihi	Yapılacak İşlem ve Açıklama
----------	-----------	-----	-----------------	--------------------------------	----------------------	-----------------------------

- “Eylem No”, ilgili eksenini ve alt başlığı ifade eden kod numarasıdır.
- “Eylem Adı”, ne yapılacağını kısaca tanımlamaktadır.
- “Yer”, eylemin yürütüleceği ili göstermektedir.
- “Sorumlu Kuruluş”, öngörülen eylemi ilgili yerel ve merkezi kuruluşlarla işbirliği içinde yürüterek, süresinde sonuçlandırmaktan ve raporlamaktan sorumlu kuruluştur.
- “İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar”, eylemlerin yürütülmesi ve sonuçlandırılması sürecinde, gerçekleştirilecek eylem ile doğrudan veya dolaylı ilişkisi bulunan ve sorumlu kuruluşla işbirliği yaparak somut destek verecek kuruluşlardır.
- “Başlama ve Bitiş Tarihi”, eylemin tamamlanması için öngörülen süreyi göstermektedir.
- “Yapılacak İşlem ve Açıklama” bölümü ise eylemin gerekçesini ve detayda yapılacak işleri ortaya koymaktadır.

EYLEM PLANININ UYGULANMASI, KOORDİNASYONU VE İZLENMESİ

GAP Eylem Planı'nın uygulanmasında koordinasyondan sorumlu kuruluş GAP Bölge Kalkınma İdaresi'dir. GAP İdaresi, kurumların eylemleri için hazırladıkları iş planları çerçevesinde sürekli bir uygulama-izleme-değerlendirme sistemi oluşturacaktır.

Plan uygulamalarının izlenmesi ve değerlendirilmesi amacıyla, GAP İdaresi Başkanı'nın başkanlığında ilgili Bakanlık ve kurumların üst düzey yöneticilerinin katılımıyla oluşacak ve sekreteryaya hizmetleri GAP İdaresi tarafından yürütülecek olan Plan İzleme ve Yönlendirme Komitesi, periyodik olarak toplanacaktır.

Bu Komite; Plan uygulamalarını değerlendirmek, hedeflere ilişkin gelişmeleri izlemek, programlama ve bütçeleme çalışmalarına yön vermek, Plan İlerleme Raporlarını hazırlayarak GAP Yüksek Kuruluna sunmak ve yıllık dönemler itibariyle Plan Değerlendirme Raporlarını hazırlamakla sorumlu olacaktır.

Komitenin çalışma usul ve esasları, kuruluşların ve Komitenin raporlama standartları, ihtiyaç duyulduğu takdirde kurulacak alt komitelerin kuruluş ve işleyişlerine ilişkin usul ve esaslar, GAP İdaresi tarafından belirlenecek ve kuruluşlara tebliğ edilecektir. GAP İdaresi koordinasyonunda, kurumlar arasında düzenli bilgi akışını sağlayacak bir izleme-değerlendirme altyapısı kurulacaktır.

FINANSMAN

FİNANSMAN TABLOSU

Eksen/Eylem	Toplam Finansman İhtiyacı (Bin YTL)	Halihazırda Öngörülen Olağan Kaynak (Bin YTL) (*)	Eylem Planı Sonucunda Ek Finansman İhtiyacı (Bin YTL)	Merkezi Bütçe Dışı Finansman Kaynakları (Bin YTL)	2008-2012 Merkezi Bütçeden Öngörülen Ek Kaynak (Bin YTL)
I. EKONOMİK KALKINMANIN GERÇEKLEŞTİRİLMESİ	1.344.213	247.377	1.096.836	0	1.096.836
CAZİBE MERKEZLERİ	265.000	0	265.000	0	265.000
TEŞVİK POLİTİKALARI	0	0	0	0	265.000
KOBİ DESTEKLERİ VE KÜMELENME	110.000	50.000	60.000	0	60.000
TEKNO PARKLAR	6.000	0	6.000	0	6.000
KÜLTÜR-TURİZM	192.024	62.170	129.854	0	129.854
DOĞAL KAYNAKLAR VE YENİLENEBİLİR ENERJİ	79.039	33.207	45.832	0	45.832
TARIM	692.150	102.000	590.150	0	590.150
II. SOSYAL GELİŞMENİN SAĞLANMASI	5.114.770	2.416.618	2.698.152	0	2.698.152
EĞİTİM	3.014.622	1.955.472	1.059.150	0	1.059.150
İSTİHDAM	347.819	8.490	339.329	0	339.329
SAĞLIK	999.190	412.000	587.190	0	587.190
SOSYAL HİZMET VE YARDIMLAR	345.839	11.756	334.083	0	334.083
KÜLTÜR SANAT SPOR	407.300	28.900	378.400	0	378.400
III. ALTYAPININ GELİŞTİRİLMESİ	20.099.067	4.622.808	15.476.259	4.882.046	10.594.213
SULAMA	11.323.949	600.000	10.723.949	1.939.398	8.784.551
ENERJİ	3.279.579	1.710.931	1.568.648	1.568.648	0
ULAŞTIRMA	1.977.550	610.108	1.367.442	0	1.367.442
SOSYAL FİZİKİ ALTYAPI	3.517.989	1.701.769	1.816.220	1.374.000	442.220
IV. KURUMSAL KAPASİTENİN GELİŞTİRİLMESİ	121.125	200	120.925	0	120.925
TAŞRA TEŞKİLATLARI	0	0	0	0	0
YEREL İDARELER VE BÖLGESEL KURULUŞLAR	121.125	200	120.925	0	120.925
GAP BÖLGE KALKINMA İDARESİ	0	0	0	0	0
YEDEK ÖDENEK	22.890	0	22.890	0	22.890
GENEL TOPLAM	26.702.065	7.287.003	19.415.062	4.882.046	14.533.016

(*) Eylem Planı olmaksızın, daha önce mevcut proje stoğunun gidişatına göre planlanmış olağan ödenek ihtiyacıdır.

EYLEMLER

EKONOMİK KALKINMANIN GERÇEKLEŞTİRİLMESİ

I. EKONOMİK KALKINMANIN GERÇEKLEŞTİRİLMESİ

Eylem Planı kapsamında belirlenen gelişme eksenlerinin birincisi; bölgede üretim yapısının çeşitlendirilmesi, güçlendirilmesi ve rekabet ortamının geliştirilerek ekonomik kalkınmanın gerçekleştirilmesidir. Bu doğrultuda uygulanacak kapsamlı ve uyumlu tedbirlerle bölgede işsizlik, işgücü niteliği, sanayi ve hizmet altyapısı ve sermaye birikimi gibi alanlarda hızlı iyileşmelerin sağlanması ve ekonomik yapının tümden dönüşümü yoluyla bölgenin gelişmesine ivme kazandırılması amaçlanmaktadır.

Bu alanda Eylem Planı ile yapılacak müdahalelerin öncelikli hedefleri istihdamın artırılması, yüksek katma değerli üretim biçimlerinin yaygınlaştırılması, üretimde çeşitliliğin sağlanması, ulusal ve uluslararası pazarlara entegrasyon sürecinin kolaylaştırılması, bölge ürün ve hizmetleri için olumlu bir marka imajının oluşturulması ve bölgenin potansiyelleri doğrultusunda özellikle tarımsal sanayinin ve turizmin geliştirilmesinin desteklenmesi olacaktır.

Sağlanacak desteklerde kaynak verimliliğini, etkileşim ve eşgüdümü, getirisi en yüksek mekansal odaklanmayı ve bu yolla gelişme dinamiklerinin süratle harekete geçirilmesini temin etmek üzere şehir bazlı bölgesel ve ulusal nitelikli cazibe merkezleri oluşturma yaklaşımı temel ilkelerden birisi olarak benimsenecektir. Cazibe Merkezleri programının bölgede gerçekleştirilecek ilk pilot uygulamaları bunun somut bir aracı olacaktır.

Teşvik politikaları, Sermaye ve bilgi birikiminin artırılması, sanayi ve hizmet sektörlerinin güçlendirilmesi ve uzun vadeli rekabet gücünün geliştirilmesi amacıyla bölgesel potansiyellere uygun olarak yeniden şekillendirilecek, KOBİ desteklerinin kapsamı ve niteliği artırılacak, özellikle altyapısı gelişmiş üniversiteler bünyesinde teknopark uygulamaları yaygınlaştırılacak, bölgenin nitelik ve yapısına uygun küme geliştirme faaliyetleri yoğunlaştırılacak ve üniversiteler de dahil üretim süreçlerine katkı veren tüm paydaşlar arasındaki etkileşim ve uyum geliştirilecektir.

Bölgenin göreceli rekabet üstünlüğüne sahip olduğu tarım sektöründe tarımsal işletmelere yönelik yatırım desteği sağlanacak, tarımsal örgütlenmenin teşviki ve benzeri uygulamalarla en uygun üretim ölçeği özendirilecek ve organik tarım faaliyetlerinin yaygınlaştırılmasını teminen yayım ve eğitim çalışmaları yapılacaktır. Kırsal kesimdeki üretim potansiyelini değerlendirmek ve yaşam standardını artırmak amacıyla kırsal kalkınma programları uygulanacaktır. Ayrıca, başta Batman, Siirt ve Şırnak olmak üzere Bölge illerinde, kent içinde hayvancılık yapan işletmelerin kent dışına çıkartılması teşvik edilecektir.

GAP Bölgesi'ndeki doğal zenginliklerin, sit ve özel çevre koruma alanlarının, kültür varlıklarının korunarak turizm odaklı değerlendirilmesi, istihdam ve sosyo-ekonomik kalkınmaya katkı sağlanması amacıyla turizm altyapısının iyileştirilmesi, turizm çekim merkezleri oluşturulması ve turizmin çeşitlendirilmesi için gerekli çalışmalar yapılacaktır. Bu kapsamda tarihi sit alanlarının korunması çalışmaları ile kültür varlıklarının onarım ve restorasyon çalışmalarına ağırlık verilecek, kültür ve inanç turizminin bölge ekonomisine katkı sağlaması amacıyla çekim merkezleri oluşturularak gerekli altyapılar tamamlanacaktır.

GAP EYLEM PLANI FAALİYETLERİ						
I. EKONOMİK KALKINMANIN GERÇEKLEŞTİRİLMESİ						
Eylem No	Eylem Adı	Yer	Sorumlu Kuruluş	İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	Başlama-Bitiş Tarihi	Yapılacak İşlem ve Açıklama
CAZİBE MERKEZLERİ						
ED.1.1	Cazibe Merkezleri Programı bölgede öncelikli olarak uygulamaya geçirilecektir.	Diyarbakır Gaziantep Şanlıurfa	DPT	MEB, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı, ÇOB, TOKİ, İŞKUR, SYDGM, GAP BKİ, KOSGEB, İller Bankası, TEİAŞ, TEDAŞ, Bölge Üniversiteleri, OSB Yönetimi, Bölgenin Kalkınma Ajansları, Mahalli İdareler, STK'lar ve Özel Sektör	2008-2012 2009-2012 2009-2012	Bölgesel ve ulusal ölçekli "Cazibe Merkezi" işlevi görecektir. Kentlerdeki iş ve yaşam ortamının iyileştirilmesi için, KOBİ'lere yönelik iş destek hizmetlerinin, girişimciliğin ve istihdam imkanlarının geliştirilmesi, turizm faaliyetlerinin çeşitlendirilmesi ve kalitesinin artırılması, yerel ürünlerin ve hizmetlerin markalaşmasının sağlanması gibi çok yönlü projeler ilgili kuruluşlar aracılığıyla desteklenecektir. Sağlanacak destekler, şehrin rekabet üstünlüğü ve özgünlüğü olan sektör ve alanlarının geliştirilmesi konularına odaklanacaktır. İlk aşamada Diyarbakır şehir merkezinden başlatılacak pilot uygulamanın 2008 yılı sonrasında bölgedeki diğer 2 merkeze (Gaziantep, Şanlıurfa) yaygınlaştırılması planlanmaktadır. Finansman hem mevcut uygulamaları yoğunlaştırıp etkisini artırma, hem de yeni araç ve imkanlarla yeni uygulamaları destekleme amacıyla kullanılacaktır.
TEŞVİK POLİTİKALARI						
ED.2.1	Özel sektör yatırımlarını bölgeye çekmek amacıyla, ülke geneli için geliştirilen teşvik sistemi GAP illerinin bölgesel ve sektörel özelliklerini de dikkate alarak kademeli şekilde düzenlenecektir.	GAP İlleri	Hazine Müsteşarlığı	Maliye Bakanlığı, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, DPT, DTM, GAP BKİ, Bölgenin Kalkınma Ajansları, İlgili Özel Sektör ve STK'lar	2008-2012	Bölgesel kalkınmışlık farklarını azaltmak amacıyla, bölge illerini kademeli olarak bölgesel ve sektörel nitelikli bir teşvik programı hazırlanacaktır. Bölge illerinde gelişme potansiyeli bulunan sektörlerde özel yatırımları bölgeye çekmek ve istihdamı artırmak için, yatırım ve istihdam maliyetlerini azaltmaya yönelik destekler uygulanacaktır. Verilen devlet yardımlarının amacına uygun kullanılmasını sağlayacak etkin bir sistem oluşturulacaktır.

Eylem No	Eylem Adı	Yer	Sorumlu Kuruluş	İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	Başlama-Bitiş Tarihi	Yapılacak İşlem ve Açıklama
ED.2.2	Bölgenin ihracatının artırılması için özel nitelikli programlar uygulanacaktır.	GAP illeri	DTM	GAP BKİ, Ticaret ve Sanayi Odaları, İhracatçı Birlikleri	2008-2012	Bölgeden ihracatın artırılması amacıyla yurtdışından bölgeye sektörel bazda alım heyetleri getirilerek bölge üretiminin dışa tanıtımına katkı sağlanacaktır.
			İGEME	Ticaret ve Sanayi Odaları, ABİGEM		"İhracatta Pazar Araştırması Desteği" ve "Eğitim Yardımı" bölgede etkin olarak uygulanacaktır.
KOBİ DESTEKLERİ VE KÜMELENME						
ED.3.1	İşletmeler arası işbirlikleri ve kümelenme faaliyetleri desteklenecektir.	GAP İlleri	Sanayi ve Ticaret Bakanlığı	DTM, GAP BKİ, TOBB, KOSGEB, TÜBİTAK, Bölgenin Kalkınma Ajansları, Bölge Üniversiteleri, Ticaret ve Sanayi Odaları	2008-2012	Bölgedeki işletmelerin ortak tasarım /üretim /AR-GE/ test-analiz merkezleri kurması, ortak tedarik, pazarlama, ihracat gibi alanlardaki işbirlikleri ve kümelenmeyi kolaylaştıracak faaliyetleri desteklenecektir.
ED.3.2	GAP Bölgesindeki işletmelerin ve girişimcilerin rekabet güçlerini geliştirmek amacıyla başta KOBİ'ler olmak üzere finansman imkanları artırılacak ve finansmana erişim kolaylaştırılacaktır.	GAP İlleri	Hazine Müsteşarlığı	TOBB, Ticari Bankalar, Bölgenin Kalkınma Ajansları	2008-2012	Küçük işletmelerin finansmana erişiminde yeni bir imkan olan AB SELP II Programından GAP Bölgesindeki KOBİ'ler ticari bankalar aracılığıyla yararlandırılacaktır.
			KOSGEB			GAP Bölgesindeki işletmelerin finansmana erişimde yaşadıkları sorunların azaltılması amacıyla Kredi Garanti Fonundan sağlanan teminat miktarı ve yararlanan işletme sayısı artırılacaktır.
			Kalkınma Bankası			Kalkınma Bankasının öz kaynaklarından kullandığı kredilerde ve aracılık ettiği kredilerde bölgeye özel önem verilecektir. Kredi kullandırmada bölgeye yönelik ihtisaslaşma artırılacaktır.
			T.C.Ziraat Bankası			T.C. Ziraat Bankası tarafından GAP Bölgesindeki firmalara yönelik olarak ticari kredilerin kullanımı artırılacaktır.

Eylem No	Eylem Adı	Yer	Sorumlu Kuruluş	İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	Başlama-Bitiş Tarihi	Yapılacak İşlem ve Açıklama
						<p>T.C. Ziraat Bankası tarafından tarımsal işletmelere yönelik altyapı dahil çeşitli tarımsal faaliyet alanlarında sunulmakta olan işletme ve yatırım kredileri ile Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'nca hazırlanan program kapsamında uygulanan sübvansiyonlu krediler yaygınlaştırılacaktır.</p> <p>Bitkisel Üretim, Hayvancılık, Su Ürünleri, Mekanizasyon, Tarımsal Sanayi kredilerinin yanı sıra özellikle Sözleşmeli Tarım, Tarımsal Sulama (damla ve yağmurlama sistemleri) ve Organik Tarım konularındaki kredi uygulamaları yaygınlaştırılacaktır.</p> <p>Bankanın bölgedeki diğer faaliyetlerinin yanısıra tarım ürünlerini işleyen ve ticaretini yapan işletmeler desteklenecektir. Banka bünyesinde kurulan Tarımsal Bankacılık Daire Başkanlığı çalışmaları kapsamında tarım ürünlerinin işlenmesi ve ticaretini yapan işletmelere yönelik kredi programları uygulanacaktır.</p> <p>Mikro-kredi uygulamasına yönelik olarak gerekli mevzuat düzenlemesi yapılarak bölgede etkin bir şekilde uygulanacaktır.</p>
			HALKBANK			
			BDDK			
ED.3.3	KOBİ'lerin rekabet güçlerinin artırılması amacıyla yürütülecek bölgesel kalkınma programı kapsamında yatırım projeleri desteklenecektir.	Adıyaman	KOSGEB	TOBB, TESK, Bölgenin Kalkınma Ajansları	2008-2010	<p>75 işletmenin programdan yararlanması ve yaklaşık 10 milyon YTL tutarında yeni yatırım yapmasının desteklenmesi öngörülmektedir.</p> <p>30 işletmenin programdan yararlanması ve yaklaşık 4 milyon YTL tutarında yeni yatırım yapmasının desteklenmesi öngörülmektedir.</p> <p>250 işletmenin programdan yararlanması ve yaklaşık 30 milyon YTL tutarında yeni yatırım yapmasının desteklenmesi öngörülmektedir.</p> <p>375 işletmenin programdan yararlanması ve yaklaşık 50 milyon YTL tutarında yeni yatırım yapmasının desteklenmesi öngörülmektedir.</p>
		Batman				
		Diyarbakır				
		Gaziantep				

Eylem No	Eylem Adı	Yer	Sorumlu Kuruluş	İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	Başlama-Bitiş Tarihi	Yapılacak İşlem ve Açıklama
		Kilis				45 işletmenin programdan yararlanması ve yaklaşık 5 milyon YTL tutarında yeni yatırım yapmasının desteklenmesi öngörülmektedir.
		Mardin				125 işletmenin programdan yararlanması ve yaklaşık 15 milyon YTL tutarında yeni yatırım yapmasının desteklenmesi öngörülmektedir.
		Siirt				37 işletmenin programdan yararlanması ve yaklaşık 5 milyon YTL tutarında yeni yatırım yapmasının desteklenmesi öngörülmektedir.
		Şanlıurfa				250 işletmenin programdan yararlanması ve yaklaşık 30 milyon YTL tutarında yeni yatırım yapmasının desteklenmesi öngörülmektedir.
		Şırnak				38 işletmenin programdan yararlanması ve yaklaşık 4 milyon YTL tutarında yeni yatırım yapmasının desteklenmesi öngörülmektedir.
TEKNOPARKLAR						
ED.4.1	Bölgenin teknoloji geliştirme ve yenilik kapasitesi artırılacak, bu alanda kurumsallaşma için teknoparklar yaygınlaştırılacaktır.	Diyarbakır	Dicle Üniversitesi	Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, KOSGEB, TÜBİTAK, GAP BKİ, Bölgenin Kalkınma Ajansları, T.Yatırım Destek Ajansı, Mahalli İdareler, İlgili Sanayi ve Ticaret Odaları ile STK'lar, TÜBA	2008-2012	Bölgede altyapısı gelişmiş üniversiteler bünyesinde AR-GE çalışmaları ve iş dünyası ilişkileri güçlendirilecek, potansiyel uzmanlaşma alanlarına göre Dicle, Gaziantep ve Harran üniversitelerinde teknoparklar kurulacak ve/veya geliştirilecektir.
		Gaziantep	Gaziantep Üniversitesi			
		Şanlıurfa	Harran Üniversitesi			

Eylem No	Eylem Adı	Yer	Sorumlu Kuruluş	İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	Başlama-Bitiş Tarihi	Yapılacak İşlem ve Açıklama
KÜLTÜR TURİZM						
ED.5.1	Kültür varlıkları korunacak ve geliştirilecektir.	Adıyaman	Kültür ve Turizm Bakanlığı, Vakıflar Genel Müdürlüğü	GAP BKİ, Bölgenin Kalkınma Ajansları, Valilikler, Belediyeler, İl Özel İdaresi, Üniversiteler, İlgili STK'lar, Özel Sektör	2008-2012	Adıyaman Nemrut Dağı, Tümülüsü ve Anıtları Malzeme, Yapısal Durum, Jeolojik Araştırmalar ve Koruma Önerileri Geliştirme ve Yönetim Planı Oluşturma Projesi bitirilecektir. Nemrut Dağı, Tümülüsü ve Anıtları Çevre Düzenleme Uygulama Projesi bitirilecektir. Perre Antik Kenti Kazı Çalışmaları Projesi desteklenecektir. Adıyamanın değişik yerlerinde 10 eski eser onarımı gerçekleştirilecektir.
		Batman	GAP BKİ		2000-2010	Hasankeyf Tarihi ve Arkeolojik Sit Alanı Araştırma ve Kazı Kurtarma Projesi bitirilecektir.
		Diyarbakır	Kültür ve Turizm Bakanlığı, Vakıflar Genel Müdürlüğü		2008-2012	Diyarbakır Surları'nın onarım ve çevre düzenlemesi yapılacaktır. İçkale Yapıları onarımı, teşhir ve çevre düzenlemesi yapılacaktır. Diyarbakır'ın değişik yerlerinde 15 eski eser onarımı gerçekleştirilecektir.
		Gaziantep	Kültür ve Turizm Bakanlığı, Vakıflar Genel Müdürlüğü		2008-2012	Sulamadan etkilenecek alanlardaki höyüklerde yapılacak çalışmalarla, ilgili proje hızlandırılacaktır. Proje Sanlıurfa ve Gaziantep'te aynı anda uygulanacaktır. Zeugma Antik Kenti Arkeolojik Park ve Müze Projesi gerçekleştirilecektir. Gaziantep'in değişik yerlerinde 11 eski eser onarımı yapılacaktır.
		Kilis	Kültür ve Turizm Bakanlığı, Vakıflar Genel Müdürlüğü		2008-2012	Kilis Ravanda Kalesi onarımı tamamlanacaktır. Kilis'in değişik yerlerinde 4 eski eser onarımı gerçekleştirilecektir.
		Mardin	Kültür ve Turizm Bakanlığı, Vakıflar Genel Müdürlüğü		2008-2012	Kasımiye Medresesi Çevre Düzenlemesi projesi uygulanacaktır. Antik Kentten Yeniden Yerleşime Dara Projesi gerçekleştirilecektir.
		Siirt	Kültür ve Turizm Bakanlığı, Vakıflar Genel Müdürlüğü		2008-2009	Siirt'in değişik yerlerinde 4 eski eser onarımı gerçekleştirilecektir.

Eylem No	Eylem Adı	Yer	Sorumlu Kuruluş	İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	Başlama-Bitiş Tarihi	Yapılacak İşlem ve Açıklama
		Şanlıurfa	Kültür ve Turizm Bakanlığı, Vakıflar Genel Müdürlüğü		2008-2012	Sokak Sağlıklaştırma Projesi uygulanacaktır. Koruma amaçlı imar planı ve kentsel tasarım projesi yapılacaktır. Harran Kenti'nin Restorasyonu Projesi hayata geçirilecektir. Şanlıurfa'nın değişik yerlerinde 24 eski eser onarımı gerçekleştirilecektir.
		GAP İleri	Kültür ve Turizm Bakanlığı, Vakıflar Genel Müdürlüğü		2008-2012	Güneydoğu Anadolu Bölgesi Kültür Envanteri Projesi hayata geçirilecektir.
ED.5.2	Bölgede yeni turizm çekim merkezleri oluşturulacak ve mevcutlar güçlendirilecektir.	Adıyaman Gaziantep Mardin Şanlıurfa	Kültür ve Turizm Bakanlığı	GAP BKİ, Bölgenin Kalkınma Ajansları, Valilikler, Belediyeler, İl Özel İdaresi, Üniversiteler, İlgili STK'lar, Özel Sektör	2008-2012	Şanlıurfa Halfeti İlçesi'nde "Halfeti Eko Turizm Projesi" gerçekleştirilecek, Adıyaman, Gaziantep, Mardin ve Şanlıurfa'nın inanç ve kültür turizmi için çekim merkezleri olmaları amacıyla gerekli düzenlemeler, altyapılar ve tanıtım çalışmaları yapılacaktır.
ED.5.3	Turizm altyapısını iyileştirmeye yönelik planlama çalışmaları yapılacaktır.	GAP İleri	Kültür ve Turizm Bakanlığı	GAP BKİ, Bölgenin Kalkınma Ajansları, Valilikler, Belediyeler, İl Özel İdaresi, Üniversiteler, İlgili STK'lar, Özel Sektör	2008-2012	Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından hazırlanmış olan, "Turizm Stratejisi 2023 Eylem Planı" kapsamında öncelikle Turizm Merkezi ilan çalışmaları ile harita ve planlama çalışmaları gerçekleştirilecektir.

Eylem No	Eylem Adı	Yer	Sorumlu Kuruluş	İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	Başlama-Bitiş Tarihi	Yapılacak İşlem ve Açıklama
DOĞAL KAYNAKLAR VE YENİLENEBİLİR ENERJİ						
ED.6.1	Orman varlığı artırılacak ve barajların erozyondan korunması sağlanacaktır .	Adıyaman	Çevre ve Orman Bakanlığı	Tapu ve Kadastro Genel Müd., Bölgenin Kalkınma Ajansları, Mahalli İdareler	2008-2012	2.600 ha alanda rehabilitasyon, 12.900 ha alanda erozyon kontrolü, 1.150 ha alanda mera ıslahı, 100.000 ha alanda orman kadastro çalışması yapılacak, 770.000 adet fidan üretilecektir.
		Diyarbakır				2.500 ha alanda rehabilitasyon, 1.650 ha alanda erozyon kontrolü, 50.000 ha alanda orman kadastro çalışması yapılacak, 7.250.000 adet fidan üretilecektir.
		Gaziantep				3.800 ha alanda ağaçlandırma, 200 ha alanda rehabilitasyon, 4.600 ha alanda erozyon kontrolü, 500 ha alanda mera ıslahı, 50.000 ha alanda orman kadastro çalışması yapılacak, 1.475.000 adet fidan üretilecektir.
		Mardin				700 ha alanda ağaçlandırma, 1.900 ha alanda rehabilitasyon, 3.600 ha alanda erozyon kontrolü, 50.000 ha alanda orman kadastro çalışması yapılacak, 6.495.000 adet fidan üretilecektir.
		Siirt				1.600 ha alanda rehabilitasyon, 1.840 ha alanda erozyon kontrolü, 50.000 ha alanda orman kadastro çalışması yapılacaktır.
		Şanlıurfa				1.450 ha alanda erozyon kontrolü, 50.000 ha alanda orman kadastro çalışması yapılacak, 24.351.000 adet fidan üretilecektir.
		Batman				1.100 ha alanda rehabilitasyon, 650 ha alanda erozyon kontrolü, 50.000 ha alanda orman kadastro çalışması yapılacaktır.
		Şırnak				500 ha alanda rehabilitasyon, 650 ha alanda erozyon kontrolü, 50.000 ha alanda orman kadastro çalışması yapılacaktır.
		Kilis				1.500 ha alanda ağaçlandırma, 25.000 ha alanda orman kadastro çalışması yapılacaktır.

Eylem No	Eylem Adı	Yer	Sorumlu Kuruluş	İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	Başlama-Bitiş Tarihi	Yapılacak İşlem ve Açıklama
ED.6.2	Yenilenebilir enerji kaynaklarından üretim ve kullanım yaygınlaştırılacaktır.	GAP İlleri	GAP BKİ	Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, Bölgenin Kalkınma Ajansları	2008-2010	Bölgenin yenilenebilir enerji potansiyeli tespit edilecek, bunlardan en üst düzeyde yararlanma amacıyla yeni üretim ve kullanım teknolojilerinin geliştirilmesi için bölge üniversitelerinin çalışmalara dahil edilmesi ve uluslar arası enstitü ve üniversitelerle ortaklıklar kurulması sağlanacaktır.
TARIM						
ED.7.1	Tarımsal üretimde verimlilik artırılarak tarıma dayalı sanayi yapısı geliştirilecektir	GAP İlleri	TKİB	GAP BKİ, Bölgenin Kalkınma Ajansları, Üniversiteler	2008-2012	<p>Tarımda verimliliğin artırılması amacıyla, yeni teknolojilerin kullanımı dahil, her türlü eğitim, yayım ve yayın faaliyetleri artırılacaktır. Ayrıca Şanlıurfa'da kurulu bulunan GAP Toprak-Su Kaynakları ve Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü, kurumsal kapasitesi ve altyapısı güçlendirilerek, bölgede faaliyet gösteren üretici, teknik eleman, STK ve Özel Sektör elemanlarına hizmet verecek şekilde yatılı imkanı bulunan pratik eğitimlerin verileceği bir merkeze dönüştürülecektir.</p> <p>Tarımsal örgütlenme projelerine destek artırılacaktır.</p> <p>Organik tarım üretimi ve organik ürün işlenmesini teşvik amacıyla öncelikle uygun alanların tespiti yapılacak, İl Özel İdareleri ile işbirliği içerisinde, eğitim ve yayım faaliyetleri yürütülecektir.</p> <p>Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Programı kapsamında tarımsal işletmelerin ürün işlenmesi, su ürünleri işleme ve tarım dışı ekonomik faaliyetlerin çeşitlendirilmesine yönelik yatırım projelerine hibe desteği sağlanacaktır.</p> <p>Hayvancılık işletmelerinin kurulmasını teşvik amacıyla bölgede 50 büyükbaş ve üzeri işletmelere özel destek sağlanacaktır.</p>

Eylem No	Eylem Adı	Yer	Sorumlu Kuruluş	İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	Başlama-Bitiş Tarihi	Yapılacak İşlem ve Açıklama
			GAP BKİ	TKİB, Bölgenin Kalkınma Ajansları	2008-2012	GAP Bölgesi'ndeki sulama dışı alanlarda tarım ve tarım dışı faaliyetlerin çeşitlendirilmesine yönelik olarak, sağlıklı kırsal yerleşim düzenlerinin oluşturulması için hizmet toplulaştırılması esasına dayalı projeler yaygınlaştırılacaktır.
			SYDGM	Bölgenin Kalkınma Ajansları	2008-2012	SYDGM tarafından yürütülmekte olan Gelir Getirici Tarımsal Proje Desteklerinin kapsamı tedricen tarımsal ürünlerin işlenerek katma değerlerinin artırılmasına yönelik faaliyetlere kaydırılacak ve bu çerçevede SYDV'ler bilgilendirilerek söz konusu projelere yönelmeleri sağlanacaktır.
ED.7.2	Özel nitelikli bölgesel kalkınma projeleri uygulanacaktır	Siirt	İl Özel İdaresi	TKİB	2008	Bölgede potansiyeli yüksek tarımsal ürünlerin en uygun koşullarda saklanması ve değerlendirilmesi için Şirvan'da 300 tonluk soğuk hava deposu yapılacaktır.
		Şanlıurfa	Harran Üniversitesi	TKİB, Türkiye Jokey Kulübü, Arap Atı Yetiştiriciler Der.	2008-2012	Şanlıurfa İlinde safkan Arap atçılığının geliştirilmesi çalışmaları desteklenecektir. Hara ve hayvan hastanesi kurulacak ve at yetiştiricilerine ilişkin meslek içi eğitim verilecektir.
		Kilis	GAP BKİ	İl Özel İdaresi	2008	Kilis Keçisi ırkının korunması amacıyla çiftçilere dağıtım projesi uygulanacaktır.
		Şanlıurfa	GAP BKİ	Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, TKİB, DTM, Bölgenin Kalkınma Ajansı, Üniversite, STK'lar, Finans Kuruluşları, Özel Sektör	2008-2012	Organik Tarım Küme Geliştirme Çalışması yürütülecektir. Kümelenme yaklaşımı ile belirlenen yol haritası doğrultusunda, organik tarım eğitim merkezleri vasıtası ile, üretimden pazarlamaya kadar eko-turizm de dahil olmak üzere, organik tarıma geçiş, sertifikasyon ve gerekli eğitimler gerçekleştirilecektir

Eylem No	Eylem Adı	Yer	Sorumlu Kuruluş	İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	Başlama-Bitiş Tarihi	Yapılacak İşlem ve Açıklama
		GAP İlleri	GAP BKİ	Kalkınma Bankası, Bölgenin Kalkınma Ajansları, Özel Sektör	2008-2009	Öncelikli projeler havuzu oluşturulacaktır. GAP Rekabet Gündemi kapsamında tespit edilen öncelikli sektörlerde (Tarım, Tarıma dayalı sanayi/ Organik giysi, Yenilenebilir enerji ve Turizm) 5'er fizibilite hazırlanacaktır.
ED.7.3	Mayınlı araziler temizlenerek ekonomiye kazandırılacaktır	Kilis Gaziantep Mardin Şanlıurfa	Maliye Bakanlığı	MSB, TKİB, Bölgenin Kalkınma Ajansları	2008-2012	Sınır boyunca uzanan 30.000 hektarlık mayınlı alan temizlenecek ve başta yüksek katma değerli tarım olmak üzere en verimli şekilde değerlendirilecektir.

SOSYAL GELİŞMENİN SAĞLANMASI

II. SOSYAL GELİŞMENİN SAĞLANMASI

GAP Bölgesi, eğitim, sağlık, istihdam ve sosyal koruma gibi sosyal alanlarda ülke ortalamalarının gerisindedir. Bölgenin kalkınması açısından, ekonomik büyüme ile birlikte birey ve grupların ekonomik ve sosyal hayata aktif katılımlarının artırılması ve yaşam kalitelerinin yükseltilmesi, sosyal dayanışma ve bütünlüğünün artırılması gerekmektedir.

Eğitime erişimin artırılması ve kalitenin geliştirilmesi amacıyla bütün eğitim kademelerinde fiziki ve beşeri altyapı geliştirilecek ve fırsat eşitliği sağlanacaktır. Okulöncesi eğitimde yüzde 50 okullaşma oranı yakalanacak, ilköğretimde zorunlu eğitime devam etmeyen öğrenci kalmayacak, ortaöğretimde yüzde 90 okullaşma oranına ulaşılabilecektir. Derslik başına düşen öğrenci sayısı ülke ortalamasına yaklaştırılacaktır. Yükseköğretimde kalitenin artırılması amacıyla öğretim elemanı başına düşen öğrenci sayısı ülke ortalamasına yaklaştırılacaktır. Bu kapsamda 22.460 öğrencilik ilave kapasite yaratılacak ve 667 öğretim elemanı ihtiyacı karşılanacaktır. Üniversite bulunan illerde toplam 4.000 öğrencilik ilave yurt kapasitesi oluşturulacaktır.

Sağlık hizmetlerinin iyileştirilmesi amacıyla hastanelerin koğuş sistemi bir-üç kişilik odalara dönüştürülecek ve 10.000 kişiye düşen yatak sayısı 20'ye yükseltilecektir. Koruyucu sağlık hizmetleri kapsamında bölgedeki illerin tamamında aile hekimliği uygulaması iki yıl içinde başlatılacaktır. Böylelikle bölgede sağlık hizmetleri iyileştirilecek ve bölgenin başta anne çocuk sağlığı olmak üzere temel sağlık göstergelerinde ülke ortalamasına yaklaşması sağlanacaktır.

İstihdamın artırılması, işsizliğin ve kayıt dışı istihdamın azaltılması, işgücünün kalitesinin yükseltilmesi ile sosyal entegrasyonun sağlanması için başta kadınlar ve gençler olmak üzere kırılgan grupların istihdama katılımlarının kolaylaştırılması önem arz etmektedir. Bu çerçevede, bireylere yönelik meslek edindirme, beceri kazandırma ve kişilerin kendi işlerini kurmalarına yönelik eğitim ve danışmanlık hizmetleri verilecektir. Aktif işgücü politikaları kapsamında, İŞKUR'un yerel düzeydeki kurumsal kapasitesi geliştirilecek, hizmet alanı çeşitlendirilecektir. Sosyal koruma ağı, sosyo-ekonomik ve yerel şartlar dikkate alınarak, bölge nüfusunun tümünü kapsayan, kırılgan grupları aile temelli politikalarla topluma entegre eden, sosyal dışlanma ve yoksulluk riskini en aza indiren etkin bir yapıya kavuşturulacaktır. Yoksul kesimin acil ihtiyaçlarının karşılanması ve aynı zamanda bu kesimlerin üretken duruma getirilmesi sağlanacaktır.

Spor, kültür ve sanat alanlarında bölgedeki tesis ihtiyacı giderilecek, mevcut tesislerin fizikî durumları iyileştirilecek ve bu tesislerin etkin ve verimli kullanılması amacıyla bütün toplum kesimlerinin kolay erişimi sağlanacaktır. Bu faaliyetlerin yaygınlaştırılması amacıyla mahalle ve semt düzeyinde futbol, basketbol sahaları yapılacak, gençlerin ve çocukların yararlanacağı sanat, oyun, kültür olanakları oluşturulacaktır. Muhtelif spor malzemelerinin dağıtılması, festival, şenlik, kültürel ve sportif organizasyonlar düzenlenmesi ve çeşitli sanat dallarında toplulukların oluşturulması desteklenecektir.

Bakanlıkların ekonomik ve sosyal alanda devam ettirdikleri uygulamaların yanı sıra yerelden aktif müdahale gerektiren meslek edindirme, sosyal hizmet ve yardımlar ile kültür, sanat, spor alanlarında valilikler etkin görev üstlenecekler ve bu kapsamdaki program ve faaliyetler için il özel idare bütçelerine ek kaynak aktarılacaktır. Tüm bu faaliyetlerde valiliklerin etkin görev aldığı ve koordinasyonu sağladığı, ilgili tarafların etkin katkı ve katılımıyla işbirliğinin sağlandığı ve toplumun her kesimine sorumluluk verildiği bir yöntem esas alınacaktır.

II. SOSYAL GELİŞMENİN SAĞLANMASI

Eylem No	Eylem Adı	Yer	Sorumlu Kuruluş	İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	Başlama-Bitiş Tarihi	Yapılacak İşlem ve Açıklama
EĞİTİM						
SD.1.1	Okul öncesi okullaşma oranları yüzde 50'ye çıkarılacaktır	Batman	MEB	DPT, TOKİ, Maliye Bakanlığı	2008-2012	Brüt Okullaşma Oranı: % 24,8 Kazandırılması Gereken Öğrenci Sayısı: 6.809 İhtiyaç Duyulan Derslik Sayısı: 91
		Diyarbakır				Brüt Okullaşma Oranı: % 25,9 Kazandırılması Gereken Öğrenci Sayısı: 17.564 İhtiyaç Duyulan Derslik Sayısı:374
		Gaziantep				Brüt Okullaşma Oranı: % 19,4 Kazandırılması Gereken Öğrenci Sayısı: 21.813 İhtiyaç Duyulan Derslik Sayısı:218
		Mardin				Brüt Okullaşma Oranı: % 23 Kazandırılması Gereken Öğrenci Sayısı: 10.456 İhtiyaç Duyulan Derslik Sayısı:119
		Şanlıurfa				Brüt Okullaşma Oranı: % 18,2 Kazandırılması Gereken Öğrenci Sayısı: 28.157 İhtiyaç Duyulan Derslik Sayısı:519
		Şırnak				Brüt Okullaşma Oranı: % 20,1 Kazandırılması Gereken Öğrenci Sayısı: 7.794 İhtiyaç Duyulan Derslik Sayısı: 106
SD.1.2	İlköğretimde fiziki altyapı ihtiyacı giderilecek ve zorunlu eğitime devam etmeyen öğrenci kalmayacaktır	Batman	MEB	DPT, TOKİ, Maliye Bakanlığı	2008-2012	Derslik Başına Öğrenci: 46 Yapılacak Derslik Sayısı: 615 Kazandırılması Gereken Öğrenci Sayısı: 3.821
		Diyarbakır				Derslik Başına Öğrenci: 48 yapılacak Derslik Sayısı: 1.865 Kazandırılması Gereken Öğrenci Sayısı: 9.043
		Gaziantep				Derslik Başına Öğrenci: 48 yapılacak Derslik Sayısı: 1.855 Kazandırılması Gereken Öğrenci Sayısı: 387
		Mardin				Derslik Başına Öğrenci: 46 Yapılacak Derslik Sayısı: 786 Kazandırılması Gereken Öğrenci Sayısı: 13.260
		Şanlıurfa				Derslik Başına Öğrenci: 57Yapılacak Derslik Sayısı: 3.102 Kazandırılması Gereken Öğrenci Sayısı: 23.091
		Şırnak				Derslik Başına Öğrenci: 46 yapılacak Derslik Sayısı: 476 Kazandırılması Gereken Öğrenci Sayısı: 7.964
SD.1.3	Ortaöğretim okullaşma oranları yüzde 90'a çıkarılacaktır	Adıyaman	MEB	DPT, TOKİ, Maliye Bakanlığı	2008-2012	Derslik Başına Öğrenci: 35 Yapılacak Derslik Sayısı: 28 Kazandırılması Gereken Öğrenci Sayısı: 17.989
		Batman				Derslik Başına Öğrenci: 47 Yapılacak Derslik Sayısı: 274 Kazandırılması Gereken Öğrenci Sayısı: 17.417

Eylem No	Eylem Adı	Yer	Sorumlu Kuruluş	İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	Başlama-Bitiş Tarihi	Yapılacak İşlem ve Açıklama
		Diyarbakır				Derslik Başına Öğrenci: 43 Yapılacak Derslik Sayısı: 784 Kazandırılması Gereken Öğrenci Sayısı: 62.403
		Gaziantep				Derslik Başına Öğrenci: 40 Yapılacak Derslik Sayısı: 378 Kazandırılması Gereken Öğrenci Sayısı: 46.057
		Mardin				Derslik Başına Öğrenci: 40 Yapılacak Derslik Sayısı: 421 Kazandırılması Gereken Öğrenci Sayısı: 35.303
		Siirt				Derslik Başına Öğrenci: 27 Yapılacak Derslik Sayısı: 33 Kazandırılması Gereken Öğrenci Sayısı: 12.733
		Şanlıurfa				Derslik Başına Öğrenci: 33 Yapılacak Derslik Sayısı: 885 Kazandırılması Gereken Öğrenci Sayısı: 82.801
		Şırnak				Derslik Başına Öğrenci: 25 Yapılacak Derslik Sayısı: 127 İlave kapasite: 22.020 öğrenci
SD.1.4	İlköğretimden ortaöğretime geçişlerin ve ortaöğretimde okullaşma oranlarının artırılması için pansiyonların kapasiteleri artırılabacaktır	Batman	MEB	DPT, TOKİ, Maliye Bakanlığı	2008-2012	Kapasite artışı: 970 öğrenci
		Diyarbakır				Kapasite artışı: 4.314 öğrenci
		Gaziantep				Kapasite artışı: 4.619 öğrenci
		Mardin				Kapasite artışı: 2.618 öğrenci
		Şanlıurfa				Kapasite artışı: 5.567 öğrenci
		Şırnak				Kapasite artışı: 1.372 öğrenci
SD.1.5	Yükseköğretime erişimi ve eğitim kalitesini artırmak amacıyla bölge üniversitelerinin fiziki ve beşeri altyapısı geliştirilecektir	Adıyaman	Adıyaman Üniversitesi	Maliye Bakanlığı, DPT, YÖK	2009-2012	Tamamlanacak Fiziki Alanlar: -Fen-Edebiyat, Eğitim Fakülteleri - Merkezi Yemekhane, Kütüphane ve Hizmet Binası Öğretim Elemanı İhtiyacı: 94 - 47 Öğretim Üyesi - 47 Diğer Öğretim Elemanı Yaratılacak ilave öğrenci kapasitesi: 1.634 öğrenci
		Batman	Batman Üniversitesi	Maliye Bakanlığı, DPT, YÖK	2009-2012	Tamamlanacak Fiziki Alanlar: -Fen-Edebiyat, Mühendislik-Mimarlık Fakülteleri -Merkezi Yemekhane, Kütüphane ve Hizmet Binası Öğretim Elemanı İhtiyacı: 168 - 68 Öğretim Üyesi - 100 Diğer Öğretim Elemanı Yaratılacak ilave öğrenci kapasitesi: 2.761 öğrenci

Eylem No	Eylem Adı	Yer	Sorumlu Kuruluş	İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	Başlama-Bitiş Tarihi	Yapılacak İşlem ve Açıklama
		Diyarbakır	Dicle Üniversitesi	Maliye Bakanlığı, DPT, YÖK	2009-2012	Tamamlanacak Fiziki Alanlar: -Devam eden Eğitim Fakültesi, Merkezi Kütüphane ve Kongre Merkezi -Yeni İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi ve Öğrenci Merkezi Yaratılacak ilave öğrenci kapasitesi: 2.167 öğrenci
		Gaziantep	Gaziantep Üniversitesi	Maliye Bakanlığı, DPT, YÖK	2009-2012	Tamamlanacak Fiziki Alanlar: -Devam eden Diş Hekimliği ve Mimarlık Fakülteleri -Yeni Sağlık Bilimleri Fakültesi ve Uygulamalı Teknik Bilimler MYO Yaratılacak ilave öğrenci kapasitesi: 2.525 öğrenci
		Şanlıurfa	Harran Üniversitesi	Maliye Bakanlığı, DPT, YÖK	2009-2012	Tamamlanacak Fiziki Alanlar: -Devam eden Mühendislik Fak, Ziraat Fakültesi, Tıp Fakültesi Morfoloji Binası, Rektörlük Binası Yaratılacak ilave öğrenci kapasitesi: 7.042 öğrenci
		Kilis	Kilis 7 Aralık Üniversitesi	Maliye Bakanlığı, DPT, YÖK	2009-2012	Tamamlanacak Fiziki Alanlar: -Fen-Edebiyat, Eğitim Fakülteleri -Merkezi Yemekhane, Kütüphane ve Hizmet Binası Öğretim Elemanı İhtiyacı: 104 - 48 Öğretim Üyesi - 56 Diğer Öğretim Elemanı Yaratılacak ilave öğrenci kapasitesi: 1.887 öğrenci
		Mardin	Mardin Artuklu Üniversitesi	Maliye Bakanlığı, DPT, YÖK	2009-2012	Tamamlanacak Fiziki Alanlar: -Fen-Edebiyat, Mühendislik-Mimarlık Fakülteleri - Merkezi Yemekhane, Kütüphane ve Hizmet Binası Öğretim Elemanı İhtiyacı: 172 - 70 Öğretim Üyesi - 102 Diğer Öğretim Elemanı Yaratılacak ilave öğrenci kapasitesi: 3.312 öğrenci

Eylem No	Eylem Adı	Yer	Sorumlu Kuruluş	İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	Başlama-Bitiş Tarihi	Yapılacak İşlem ve Açıklama
		Siirt	Siirt Üniversitesi	Maliye Bakanlığı, DPT, YÖK	2009-2012	Tamamlanacak Fiziki Alanlar: -Fen-Edebiyat ve Eğitim Fakülteleri - Merkezi Yemekhane, Kütüphane ve Hizmet Binası Öğretim Elemanı İhtiyacı: 129 - 62 Öğretim Üyesi - 67 Diğer Öğretim Elemanı Yaratılacak ilave öğrenci kapasitesi: 1.133 öğrenci
SD.1.6	Yurt sayısı ve kapasitesi artırılabacaktır	Adıyaman	YURT-KUR	Maliye Bakanlığı, DPT	2009-2012	Devam eden 1000 kişilik öğrenci yurdu tamamlanacaktır.
		Batman	YURT-KUR	Maliye Bakanlığı, DPT	2009-2012	750 kişilik öğrenci yurdu tamamlanacaktır.
		Kilis	YURT-KUR	Maliye Bakanlığı, DPT	2009-2012	750 kişilik öğrenci yurdu tamamlanacaktır.
		Mardin	YURT-KUR	Maliye Bakanlığı, DPT	2009-2012	750 kişilik öğrenci yurdu tamamlanacaktır.
		Siirt	YURT-KUR	Maliye Bakanlığı, DPT	2009-2012	750 kişilik öğrenci yurdu tamamlanacaktır.
İSTİHDAM						
SD.2.1	İşgücü yetiştirme programları yaygınlaştırılacak ve bu programların etkinliği artırılabacaktır	GAP İlleri	İŞKUR	KOSGEB, GAP BKİ, Valilikler, İlgili STK'lar, Meslek Odaları, Özel Sektör, Üniversiteler	2008-2012	İllerin talep ettikleri alanlarda mesleki beceri kazandırma, meslek değiştirme ve geliştirmeyi kapsayan işgücü yetiştirme programları düzenlenecektir. Bu programlara katılanların istihdamını sağlamaya yönelik çalışmalar yapılacaktır. Bu kapsamda, istihdam garantili kurslara ağırlık verilecektir. Ayrıca, özürümler ve eski hükümlüler başta olmak üzere dezavantajlı gruplara öncelik tanınacaktır.

Eylem No	Eylem Adı	Yer	Sorumlu Kuruluş	İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	Başlama-Bitiş Tarihi	Yapılacak İşlem ve Açıklama
SD.2.2	Kendi işini kurmak isteyenlere yönelik eğitim programları ve danışmanlık hizmetleri etkin biçimde verilecektir	GAP İlleri	İŞKUR	Valilikler, GAP BKİ, KOSGEB, İlgili STK'lar, Meslek Odaları, Özel Sektör, Üniversiteler	2008-2012	Kişilere işgücü piyasasında geçerli alanlarda kendi işlerini kurmaya yönelik eğitim ve danışmanlık hizmetleri verilecektir. Söz konusu programlar düzenlenirken kadınlar ve gençlere öncelik tanınacaktır.
SD.2.3	İşgücü piyasasına girişleri kolaylaştırmak amacıyla mesleki danışmanlık ve rehberlik hizmetleri yaygınlaştırılacak ve daha etkin hale getirilecektir	Adıyaman Batman Diyarbakır Gaziantep Şırnak Kilis Mardin Siirt Şanlıurfa	İŞKUR	MEB, Valilikler	2008-2012	Başta kadınların ve gençlerin işgücü piyasasına girişlerini kolaylaştırmak amacıyla 20.000 kişiye mesleki danışmanlık ve rehberlik hizmeti sunulacaktır. Söz konusu hizmetlerin etkinliğinin artırılabilmesi amacıyla İŞKUR personeli eğitilecek ve bu kapsamda gerektiğinde hizmet satın alınacaktır.
SD.2.4	İstihdamı artırmaya yönelik hibe programı geliştirilecek ve uygulanacaktır	Adıyaman Batman Diyarbakır Gaziantep Kilis Mardin Siirt Şanlıurfa Şırnak	İŞKUR	MEB, Valilikler, Belediyeler, Üniversiteler, İlgili Kamu Kurum ve Kuruluşları ve STK'lar	2008-2012	-İstihdamı artırmaya yönelik olan ve eğitim ile işgücü piyasası ilişkisini güçlendirmeyi hedefleyen çok ortaklı, küçük ölçekli projeler desteklenecektir. -Toplum Yararına Çalışma Programları uygulanacaktır.

Eylem No	Eylem Adı	Yer	Sorumlu Kuruluş	İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	Başlama-Bitiş Tarihi	Yapılacak İşlem ve Açıklama
SD.2.5	Mesleki eğitim programları ile işgücü piyasası arasındaki uyum düzeyi tespit edilerek, söz konusu programlar güncellenecektir	GAP İlleri	MEB	DPT, YÖK, İŞKUR, Üniversiteler, Meslek Kuruluşları, OSB'ler	2008	Mesleki ve teknik ortaöğretim kurumları, mesleki eğitim merkezleri ve MYO'lardaki eğitim programları; DPT'nin İllerde Öne Çıkan Sanayi Sektörleri çalışması, İŞKUR'un yerel düzeydeki İşgücü Piyasası İhtiyaç Analizleri gibi teknik çalışmalara dayanarak ve sanayi ve ticaret odaları ve OSB yönetimleri ile işbirliği içinde gözden geçirilecektir. Bu kapsamda işgücü piyasasında ihtiyaç duyulmayan programlar kapatılacak, ihtiyaç duyulan programlar belirlenecektir.
SD.2.6	Bölge üniversitelerinde bölgenin ihtiyaçlarına uygun yeni eğitim birimlerinin açılmasına öncelik verilecektir		MEB	DPT, YÖK, İŞKUR, TPAO, Üniversiteler, Meslek Kuruluşları, OSB'ler	2008-2012	Bölgede öne çıkan sektörlerde ve bölgenin ihtiyaç duyduğu alanlarda nitelikli insan gücünün yetiştirilmesine yönelik fakülte ve yüksekokulların açılmasına öncelik verilecektir. Bu çerçevede Adıyaman Üniversitesi Rektörlüğüne bağlı Mühendislik Fakültesi kurularak Petrol Mühendisliği Bölümü ile Dicle Üniversitesi Rektörlüğüne bağlı Yabancı Diller Yüksekokulu açılacaktır.
SD.2.7	Sürekli Eğitim Merkezleri kurulacaktır	Diyarbakır	Dicle Üniversitesi	STK'lar, Meslek Odaları	2008-2012	Dicle Üniversitesi bünyesinde sürekli eğitim merkezi kurulacaktır.
		Şanlıurfa	Harran Üniversitesi			Harran Üniversitesi bünyesinde sürekli eğitim merkezi kurulacaktır.
SD.2.8	Meslek edindirme alanında valilikler etkin görev üstlenecekler ve bu kapsamdaki program ve faaliyetler için il özel idare bütçelerine ek kaynak aktarılacaktır	GAP İlleri	Valilikler	DPT, GAP BKİ	2008-2012	Meslek edindirme alanında hizmet sunan kurumlar arasında etkin bir işbirliği mekanizması oluşturulacak ve hizmetlerin koordinasyonu valilikler aracılığıyla yürütülecektir. İhtiyaç duyulan alanlarda valilikler de kendi projelerini yürütecekler, valiliklerin ihtiyaçlarına göre program bazlı olarak hazırladıkları talepleri Sosyal Destek (SODES) programı çerçevesinde DPT tarafından önceliklendirilecek ve finansman ihtiyacı karşılanacaktır.

Eylem No	Eylem Adı	Yer	Sorumlu Kuruluş	İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	Başlama-Bitiş Tarihi	Yapılacak İşlem ve Açıklama
SAĞLIK						
SD.3.1	Bölgenin sağlık alanındaki fiziki ve beşeri altyapı ihtiyacı giderilecektir	GAP İlleri	Sağlık Bakanlığı	DPT	2008-2012	Mevcut hasta yataklarının niteliği koşu sisteminden 1-3 kişilik oda sistemine geçilerek artırılacak ve bu düzenlemelerle birlikte 10.000 nüfusa düşen hasta yatağı sayısının 20'ye çıkarılması için halihazırda sürmekte olan projelere ek olarak toplam 3580 adet daha ek yatak kapasitesi oluşturulacaktır. Ayrıca Diyarbakır ve Gaziantep illerine bölgenin ihtiyacını karşılaması amacıyla birer adet fizik tedavi merkezi ve ruh sağlığı hastanesi yapılacaktır. Bölgedeki halk sağlığı laboratuvarlarının kapasitesi güçlendirilecektir
		Batman				Bir adet ağız ve diş sağlığı merkezi yapılacaktır Ayrıca, halk sağlığı laboratuvarları iyileştirilecektir
		Kilis				Bir adet ağız ve diş sağlığı merkezi yapılacaktır Ayrıca, halk sağlığı laboratuvarları iyileştirilecektir
		Mardin				700 adet yeni yatak kapasitesi oluşturulacak ve bir adet ağız ve diş sağlığı merkezi yapılacaktır Ayrıca halk sağlığı laboratuvarı iyileştirilecektir
		Siirt				İlde devam eden 100 yatak kapasiteli projeler kısa sürede tamamlanacak ve 160 adet yeni yatak kapasitesi oluşturulacaktır Ayrıca halk sağlığı laboratuvarları iyileştirilecektir
		Şırnak				İlde devam eden 120 yatak kapasiteli projeler kısa sürede tamamlanacak 500 adet yeni yatak kapasitesi oluşturulacak ve bir adet ağız ve diş sağlığı merkezi yapılacaktır. Ayrıca, halk sağlığı laboratuvarları iyileştirilecektir
		Adıyaman	Sağlık Bakanlığı, Adıyaman Üniversitesi			250 adedi Adıyaman Üniversitesi için olmak üzere toplam 400 adet yeni yatak kapasitesi oluşturulacak ve bir adet ağız ve diş sağlığı merkezi yapılacaktır Ayrıca halk sağlığı laboratuvarları iyileştirilecektir

Eylem No	Eylem Adı	Yer	Sorumlu Kuruluş	İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	Başlama-Bitiş Tarihi	Yapılacak İşlem ve Açıklama
		Diyarbakır	Sağlık Bakanlığı, Dicle Üniversitesi			İlde devam eden 170'i Üniversiteye ait olan 1.060 yatak kapasiteli projeler kısa sürede tamamlanacak ve bir adet ağız ve diş sağlığı merkezi , fizik tedavi merkezi ile bir adet ruh sağlığı hastanesi yapılacaktır. Halk sağlığı laboratuvarları iyileştirilecektir
		Gaziantep	Sağlık Bakanlığı, Gaziantep Üniversitesi			Bir fizik tedavi merkezi ve bir adet ruh sağlığı hastanesi ve bir adet ağız ve diş sağlığı merkezi yapılacaktır Ayrıca halk sağlığı laboratuvarları iyileştirilecektir
		Şanlıurfa	Sağlık Bakanlığı, Harran Üniversitesi			İlde devam eden 600'ü Üniversite Hastanesine ait olmak üzere 1.400 yatak kapasiteli projeler kısa sürede tamamlanacaktır. Bir adet ağız ve diş sağlığı merkezi yapılacaktır Ayrıca,halk sağlığı laboratuvarları iyileştirilecektir
SD.3.2	Koruyucu ve birinci basamak sağlık hizmetleri güçlendirilecektir	GAP İlleri	Sağlık Bakanlığı	DPT, Mahalli İdareler, STK'lar	2008-2012	Başta anne-çocuk sağlığı olmak üzere koruyucu sağlık hizmetleri güçlendirilecektir. Acil sağlık ve gezici sağlık hizmetleri yaygınlaştırılacaktır.
		Adıyaman				Mobil hizmet araçları temin edilecektir. Acil sağlık hizmetlerinin geliştirilmesi için 5 adet ambulans alınacaktır. 1 adet aile sağlığı merkezi kurulacaktır. Sağlık personelinin ve vatandaşların sağlık bilincini geliştiremeye yönelik eğitimler verilecektir.
		Batman				Mobil hizmet araçları temin edilecektir. Acil sağlık hizmetlerinin geliştirilmesi için 5 adet ambulans alınacaktır. 2 adet sağlık ocağı kurulacaktır. Sağlık personelinin ve vatandaşların sağlık bilincini geliştirecek eğitimler verilecektir. 1 adet Kanseri Erken Teşhis Merkezi (KETEM) kurulacaktır.

Eylem No	Eylem Adı	Yer	Sorumlu Kuruluş	İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	Başlama-Bitiş Tarihi	Yapılacak İşlem ve Açıklama
		Diyarbakır				Mobil hizmet araçları temin edilecektir. Acil sağlık hizmetlerinin geliştirilmesi için 9 adet ambulans alınacaktır. Olağanüstü hallerde kullanılmak üzere 1 adet çadır hastane temin edilecektir. Çocukların uçucu madde bağımlılığından korunması ve tedavi edilmesi amacıyla 1 adet UMATEM kurulacaktır. 2 adet sağlık ocağı kurulacaktır. Sağlık personelinin ve vatandaşların sağlık bilincini geliştirecek eğitimler verilecektir.
		Gaziantep				Mobil hizmet araçları temin edilecektir. Acil sağlık hizmetlerinin geliştirilmesi için 8 adet ambulans ve 1 adet helikopter ambulans alınacaktır. 7 adet sağlık ocağı kurulacaktır. Sağlık personelinin ve vatandaşların sağlık bilincini geliştirecek eğitimler verilecektir.
		Kilis				Mobil hizmet araçları temin edilecektir. Acil sağlık hizmetlerinin geliştirilmesi için 2 adet ambulans alınacaktır. 1 adet sağlık ocağı kurulacaktır. Sağlık personelinin ve vatandaşların sağlık bilincini geliştirecek eğitimler verilecektir. 1 adet KETEM kurulacaktır.
		Mardin				Mobil hizmet araçları temin edilecektir. Acil sağlık hizmetlerinin geliştirilmesi için 5 adet ambulans alınacaktır. 2 adet sağlık ocağı kurulacaktır. Sağlık personelinin ve vatandaşların sağlık bilincini geliştirecek eğitimler verilecektir. 1 adet KETEM kurulacaktır.
		Siirt				Mobil hizmet araçları temin edilecektir. Acil sağlık hizmetlerinin geliştirilmesi için 4 adet ambulans alınacaktır. 2 adet sağlık ocağı kurulacaktır. Sağlık personelinin ve vatandaşların sağlık bilincini geliştirecek eğitimler verilecektir. 1 adet KETEM kurulacaktır.

Eylem No	Eylem Adı	Yer	Sorumlu Kuruluş	İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	Başlama-Bitiş Tarihi	Yapılacak İşlem ve Açıklama
		Şanlıurfa				Mobil hizmet araçları temin edilecektir. Acil sağlık hizmetlerinin geliştirilmesi için 4 adet ambulans alınacaktır. 5 adet sağlık ocağı kurulacaktır. Sağlık personelinin ve vatandaşların sağlık bilincini geliştirecek eğitimler verilecektir.
		Şırnak				Mobil hizmet araçları temin edilecektir. Acil sağlık hizmetlerinin geliştirilmesi için 4 adet ambulans alınacaktır. 2 adet sağlık ocağı kurulacaktır. Sağlık personelinin ve vatandaşların sağlık bilincini geliştirecek eğitimler verilecektir. KETEM kurulacaktır.
SD.3.3	Aile hekimliği uygulaması yaygınlaştırılacaktır	GAP İlleri	Sağlık Bakanlığı	DPT, Mahalli İdareler, STK'lar	2008-2012	Adıyaman'da başlatılmış olan aile hekimliği uygulaması diğer GAP illerine de yaygınlaştırılacaktır.
SOSYAL HİZMET VE YARDIMLAR						
SD.4.1	Sosyal hizmet ve yardımlar alanında valilikler etkin görev üstlenecekler ve bu kapsamdaki program ve faaliyetler için il özel idare bütçelerine ek kaynak aktarılacaktır	GAP İlleri	Valilikler	DPT, GAP BKİ	2008-2012	Sosyal hizmet ve yardımların etkin ve verimli sunumuna yönelik olarak, hizmet veren kurumlar arasında koordinasyon valilikler aracılığıyla sağlanacaktır. İhtiyaç duyulan alanlarda valilikler de kendi projelerini yürütecekler, valiliklerin ihtiyaçlarına göre program bazlı olarak hazırladıkları talepler Sosyal Destek (SODES) programı çerçevesinde DPT tarafından önceliklendirilecek ve finansman ihtiyacı karşılanacaktır.

Eylem No	Eylem Adı	Yer	Sorumlu Kuruluş	İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	Başlama-Bitiş Tarihi	Yapılacak İşlem ve Açıklama
SD.4.2	SYD Vakıflarının hizmet sunum kapasitesi artırılabacak ve sosyal yardımlar yoksul kesimin üretici duruma geçmesini sağlayıcı nitelikte sunulacaktır	GAP İlleri	SYDGM	İçişleri Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, MEB, TKİB, Vakıflar GM, SGK, SHÇEK, SYDV, Belediyeler, STK'lar	2008-2012	2007 Yılı Yatırım Programı kapsamında oluşturulan Eğitim Modülü ile SYD Vakfı personelinin kapasitesi geliştirilecektir. İlk aşamada il SYD Vakıflarında 2'şer tane üniversite mezunu nitelikli personel istihdamı yoluna gidilecektir. Sosyal yardımlarda gelir getirici, kendi işini kurmaya yönelik proje desteklerine ağırlık verilecektir. Bu proje destekleri verilirken, SYDV'lerin danışmanlık hizmeti vermesi de sağlanacaktır.
SD.4.3	Risk altındaki çocukların yaşam koşullarının iyileştirilmesine yönelik hizmetlerin etkinliği artırılabacaktır	Adıyaman	SHÇEK	Sağlık Bakanlığı, GAP BKİ, TOKİ, ASAGM, Valilikler, Belediyeler, İlgili STK'lar	2008-2012	Sokakta çalışan çocuklara yönelik çocuk ve gençlik merkezleri kurulacak ve mevcut merkezlerin etkinliği artırılabacaktır. Özürlü çocuklara yönelik çocuk koruma, bakım ve rehabilitasyon merkezleri yaygınlaştırılacaktır. Sevgi evlerinin sayısı artırılabacaktır.Çocuklar için uçucu madde bağımlılığı tedavi hizmetine yönelik UMATEM'lerin etkinliği artırılabacaktır.
Batman	Çocuk ve Gençlik Merkezi, Sevgi Evleri ve Bakım ve Sosyal Rehabilitasyon Merkezi kurulacaktır.					
Diyarbakır	Çocuk ve Gençlik Merkezi kurulacaktır.					
Gaziantep	Çocuk ve Gençlik Merkezi, Sevgi Evleri ve Bakım ve Sosyal Rehabilitasyon Merkezi kurulacaktır.					
Kilis	Çocuk ve Gençlik Merkezi, Sevgi Evleri ve Bakım ve Sosyal Rehabilitasyon Merkezi kurulacaktır.					
Mardin	Sevgi Evleri ve Bakım ve Sosyal Rehabilitasyon Merkezi kurulacaktır.					
Siirt	Çocuk ve Gençlik Merkezi, Sevgi Evleri ve Bakım ve Sosyal Rehabilitasyon Merkezi kurulacaktır.					
	2 adet Sevgi Evleri ve Bakım ve Sosyal Rehabilitasyon Merkezi kurulacaktır.					

Eylem No	Eylem Adı	Yer	Sorumlu Kuruluş	İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	Başlama-Bitiş Tarihi	Yapılacak İşlem ve Açıklama
		Şanlıurfa				Çocuk ve Gençlik Merkezi, Sevgi Evleri ve Bakım ve Sosyal Rehabilitasyon Merkezi kurulacaktır.
SD.4.4	Kadınların toplumsal konumlarının güçlendirilmesini sağlayacak çalışmaların nitelik ve niceliği artırılacaktır		Valilikler, GAP BKİ	KSGM, SHÇEK, SYDGM, ASAGM, Belediyeler, İlgili STK'lar,	2008-2012	Kadına yönelik şiddete ve töre-namus cinayetlerine karşı kampanyalar düzenlenecektir. SYDGM tarafından sosyal hizmet proje destekleri kapsamında kadınların sosyal hayata katılımını temin etmek amacıyla toplum merkezleri oluşturulmasına ve kadınlara yönelik bilgilendirme faaliyetlerine destek verilecektir. Mevcut ÇATOM'ların etkinliği ve etki alanı artırılacaktır. ÇATOM'ların toplum merkezleriyle işbirliği artırılarak kurumsallaştırılması sağlanacaktır. Yerel özellikler dikkate alınarak, kadınlara yönelik istihdam garantili meslek edindirme kurslarının iş piyasasında ihtiyaç duyulan alanlarda çeşitlendirilerek artırılması ve yaygınlaştırılması sağlanacaktır.
		Adıyaman				Kadın Konuk Evi kurulacak ve 1 adet ÇATOM güçlendirilecektir.
		Batman				2 adet ÇATOM güçlendirilecektir.
		Diyarbakır				4 adet Kadın ve Çocuk Eğitim Merkezi ile 1 ÇATOM kurulacak ve 1 ÇATOM güçlendirilecektir.
		Gaziantep				1 adet ÇATOM güçlendirilecektir.
		Kilis				2 adet ÇATOM güçlendirilecektir.
		Mardin				7 adet ÇATOM güçlendirilecektir.
		Siirt				4 adet ÇATOM güçlendirilecektir.
		Şanlıurfa				Kadın Konuk Evi ve 2 adet ÇATOM güçlendirilecektir.
		Şırnak				5 adet ÇATOM güçlendirilecektir.
SD.4.5	Özürülerin ekonomik ve sosyal hayata katılımlarının artırılmasına yönelik tedbirler alınacaktır	GAP İlleri	SHÇEK	MEB, Sağlık Bakanlığı, Valilikler, ÖZİDA, İŞKUR,	2008-2012	Özürüler İdaresi Başkanlığı tarafından yürütülmekte olan Engelsiz Türkiye Projesinde bölgeye öncelik verilecek, özürü hakları ve özürülük konusunda bölgede bilgi ve bilinç seviyesi yükseltilecektir. Özürülerin istihdam edilebilirliğini artıracak faaliyetler yürütülecektir. Engelsiz yaşam merkezlerinin sayıları artırılacaktır.

Eylem No	Eylem Adı	Yer	Sorumlu Kuruluş	İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	Başlama-Bitiş Tarihi	Yapılacak İşlem ve Açıklama
		Batman		ASAGM, SYDGM, Belediyeler, İlgili STK'lar		Bakım ve Sosyal Rehabilitasyon Merkezi ve Engelsiz Yaşam Merkezi kurulacaktır.
		Gaziantep				Engelsiz Yaşam Merkezi kurulacaktır.
		Mardin				Engelsiz Yaşam Merkezi kurulacaktır.
		Şanlıurfa				Engelsiz Yaşam Merkezi kurulacaktır.
SD.4.6	Gençlerin ekonomik ve sosyal hayata aktif katılımları sağlanacaktır	GAP İlleri	Valilikler, SYDGM	MEB, SHÇEK, SYDGM, Belediyeler, İlgili STK'lar	2008-2012	Yerel Gençlik Meclislerinin kurulması ve etkin olarak çalışması teşvik edilecektir. Gençler arasında gelenek ve görenek etkileşimini, yeni arkadaşlıklar kurup deneyim kazanılmasını sağlayacak ve özellikle kırsal kesimde yaşayan, sosyal katılım açısından dezavantajlı gençlere öncelik verilecek gençlik değişim programları uygulanacaktır. Gençlerin aile ile iletişimleri ve toplumla entegrasyonunun artırılması için Toplum Merkezlerinin faaliyetleri iyileştirilecek ve etkinleştirilecektir. Gençlerin AB Gençlik Programlarından daha etkin yararlanabilmeleri için Ulusal Ajans tarafından bölgeye özel eğitim faaliyetleri artırılabilecektir. ÖSS ve OKS kursları düzenlenebilmesi için gereken kırtasiye, kitap, ulaşım ve yemek giderleri karşılanacaktır. Çocuk Okuma Odaları ve Gençlik ve Kültür Evi güçlendirilecek ve kurumsallaştırılacaktır.
		Adıyaman	GAP BKİ			Gençlik ve Kültür Evi güçlendirilecektir.
		Batman	GSGM, GAP BKİ			Kozluk ilçesine Gençlik Merkezi kurulacak ve Gençlik Meclisinin kurulması için gerekli çalışmalar yapılacaktır. Gençlik ve Kültür Evi güçlendirilecektir.
		Diyarbakır	GAP BKİ			Bismil, Çermik, Ergani, Silvan ilçelerine Gençlik Merkezleri kurulacak ve Gençlik Meclislerinin kurulması için gerekli çalışmalar yapılacaktır. Gençlik ve Kültür Evi güçlendirilecektir.
		Gaziantep	GAP BKİ			Şehitkamil ve İslahiye ilçelerine Gençlik Merkezleri kurulacak ve Gençlik Meclislerinin kurulması için gerekli çalışmalar yapılacaktır. Gençlik ve Kültür Evi güçlendirilecektir.

Eylem No	Eylem Adı	Yer	Sorumlu Kuruluş	İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	Başlama-Bitiş Tarihi	Yapılacak İşlem ve Açıklama
		Kilis	GAP BKİ			Gençlik ve Kültür Evi güçlendirilecektir.
		Mardin	GSGM, GAP BKİ			Derik, Kızıltepe, Midyat, Nusaybin ilçelerine Gençlik Merkezleri kurulacak ve Gençlik Meclislerinin kurulması için gerekli çalışmalar yapılacaktır. Gençlik ve Kültür Evi güçlendirilecektir.
		Siirt	GSGM, GAP BKİ			Kurtalan ilçesine Gençlik Merkezi kurulacak ve Gençlik Meclisinin kurulması için gerekli çalışmalar yapılacaktır. Gençlik ve Kültür Evi güçlendirilecektir.
		Şanlıurfa	GSGM, GAP BKİ			Akçakale, Birecik, Bozova, Ceylanpınar, Harran, Siverek, Suruç, Viranşehir ilçelerine Gençlik Merkezleri kurulacak ve Gençlik Meclislerinin kurulması için gerekli çalışmalar yapılacaktır. Gençlik ve Kültür Evi güçlendirilecektir.
		Şırnak	GSGM, GAP BKİ			Cizre, İdil, Silopi ilçelerine Gençlik Merkezleri kurulacak ve Gençlik Meclislerinin kurulması için gerekli çalışmalar yapılacaktır. Gençlik ve Kültür Evi güçlendirilecektir.
SD.4.7	Özellikle göçle gelen kesimler olmak üzere kentlerin az gelişmiş bölgelerinde yaşayanların kente entegrasyonu ve toplumsal uyumunu sağlamaya yönelik faaliyetler yürütülecektir		SHÇEK	MEB, Sağlık Bakanlığı, Valikler, GAP BKİ, İŞKUR, ASGM, SYDGM, Belediyeler, İlgili STK'lar	2008-2012	Toplum Merkezleri (TM) ve Aile Danışma Merkezleri (ADM) yeni bir yapılanmayla daha etkin ve nitelikli hizmet sunan bir yapıya kavuşturulacaktır. TM ve ADM'lerin nüfus oranları ve göç durumu dikkate alınarak sayıları arttırılacak ve faaliyetleri çeşitlendirilecektir. TM ve ADM'lerde hizmet verecek personel sayısı ve niteliği arttırılacaktır. Bölgenin acil ihtiyaçları dikkate alınarak gerekli personel ihtiyacı sosyal bilimler mezunlarından karşılanacaktır. SYDGM desteğiyle ailelerin yaşam koşullarının iyileştirilmesine yönelik mesleki eğitim kursları ve sosyal destek programları yaygınlaştırılacaktır. Çocuk okuma odaları güçlendirilecektir.
		Adıyaman				2 adet Toplum Merkezi kurulacaktır.
		Batman				2 adet Toplum Merkezi kurulacaktır.
		Diyarbakır				6 adet Toplum Merkezi kurulacaktır.
		Gaziantep				3 adet Toplum Merkezi kurulacaktır.
		Kilis				1 adet Toplum Merkezi kurulacaktır.

Eylem No	Eylem Adı	Yer	Sorumlu Kuruluş	İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	Başlama-Bitiş Tarihi	Yapılacak İşlem ve Açıklama
		Mardin				1 adet Toplum Merkezi kurulacaktır.
		Şanlıurfa				3 adet Toplum Merkezi kurulacaktır.
		Şırnak				2 adet Toplum Merkezi kurulacaktır.
SD.4.8	Yaşlıların sosyal hayata katılımları yoluyla yaşam kaliteleri iyileştirilecektir	Adıyaman	SHÇEK	Sağlık Bakanlığı, Valikler, SYDGM, ASAGM, Belediyeler, İlgili STK'lar	2008-2012	Tüm bölge illerinde Yaşlı Dayanışma Merkezleri kurulacak ve bu merkezler bünyesinde yaşlılara yönelik sosyal aktivasyon faaliyetleri yürütülecektir.
		Batman				
		Diyarbakır				
		Gaziantep				
		Kilis				
		Mardin				
		Siirt				
		Şanlıurfa				
		Şırnak				
SD.4.9	Özel sektörün kurumsal sosyal sorumluluk projeleri uygulamaları teşvik edilecektir	GAP İlleri	GAP BKİ	TOBB, TÜSIAD, STK'lar, Özel Sektör	2008-2012	İnsani gelişmişlik seviyesinin artırılması için eğitim, cinsiyet eşitliği, sağlık, bilişim ve iletişim teknolojileri gibi alanlarda yapılan çalışmalarda Özel Sektörün kurumsal sosyal sorumluluk çalışmaları teşvik edilecektir. Bu uygulamalarda ülkemizde mukim çok taraflı uluslararası kuruluşların deneyimlerinden de faydalanılacaktır.
KÜLTÜR SANAT SPOR						
SD.5.1	Kültürel, sanatsal ve sportif faaliyetler alanında valilikler etkin görev üstlenecekler ve bu kapsamdaki program ve faaliyetler için il özel idarelerinin bütçelerine ek	GAP İlleri	Valilikler	DPT, GAP BKİ, STK'lar, Mahalli İdareler, İlgili Kamu	2008-2012	Bölgede, kültür ve sanat faaliyetlerinin teşvik edilmesi ve yaygınlaşması amacıyla müzik ve oyun toplulukları kurulması desteklenecek, anma törenleri, kutlama etkinlikleri, şenlikler, festivaller, kongreler, ödüllü yarışmalar ve sergiler gibi çok çeşitli faaliyetler gerçekleştirilecektir.

Eylem No	Eylem Adı	Yer	Sorumlu Kuruluş	İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	Başlama-Bitiş Tarihi	Yapılacak İşlem ve Açıklama
	kaynak aktarılacaktır			Kurumları		<p>Sahne sanatlarının ve çok sesli müziğin bölge halkına tanıtılması ve sevdirmesi için bu sanat dallarında yürütülen yurt içi tunc faaliyetleri de desteklenerek yaygınlaştırılacaktır. Bölge illerinin ilçe ve köylerinde muhtelif büyüklükte ve sayıda toprak yüzeyli futbol sahaları, mahalle içi basketbol ve voleybol sahaları, çocuklar için oyun alanları kurulacaktır.</p> <p>Bu faaliyetlerde valilikler etkin görev alacaklardır. Bu faaliyetler alanlarında hizmet sunan kurumlar arasında etkin bir işbirliği mekanizması oluşturulacak ve hizmetlerin koordinasyonu valilikler aracılığıyla yürütülecektir.</p> <p>İhtiyaç duyulan alanlarda valilikler de kendi projelerini yürütecekler, valiliklerin ihtiyaçlarına göre program bazlı olarak hazırladıkları talepleri Sosyal Destek (SODES) Programı çerçevesinde DPT tarafından önceliklendirilecek ve finansman ihtiyacı karşılanacaktır.</p>
SD.5.2	Bölge halkının kültürel ve sanatsal faaliyetlere katılımı teşvik edilecek ve toplumun bütün kesimlerinin bu faaliyetlere erişimi sağlanacaktır	Adıyaman Batman Diyarbakır Gaziantep Kilis	Kültür ve Turizm Bakanlığı, Valilikler	Yerel Yönetimler, Üniversiteler, STK'lar, Meslek Kuruluşları, Özel Sektör	2008-2012	<p>Kahta Kültür Merkezi yapımı 2008 yılında bitirilecek ve hizmete açılacaktır. Merkez, Kahta ve Besni Kültür Merkezleri'nin çalışmalarına destek sağlanacaktır.</p> <p>Eski Batman Kültür Merkezi'nin onarım ve makine teçhizat ihtiyacı giderilecektir.Yeni Batman Kültür Merkezi yapımı bitirilecek ve hizmete açılacaktır.Kozluk ilçesine Kültür Merkezi kurulacaktır.</p> <p>Diyarbakır Merkez Kültür Merkezi yapılacaktır. Bismil, Çermik, Çinar, Ergani ve Silvan ilçelerine nüfus oranları gözönünde bulundurularak Kültür Merkezleri kurulacaktır.</p> <p>Gaziantep'in Şahinbey, Şehitkamil, Nizip ve İslahiye ilçelerinde Kültür Merkezleri kurulacaktır.</p> <p>Kilis Kültür Merkezi yapımı bitirilecek ve hizmete açılacaktır.</p>

Eylem No	Eylem Adı	Yer	Sorumlu Kuruluş	İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	Başlama-Bitiş Tarihi	Yapılacak İşlem ve Açıklama
		Mardin				Mardin-Ömerli Kültür Merkezi yapımı bitirilecek ve hizmete açılacaktır. Derik, Kızıltepe, Midyat ve Nusaybin ilçelerine nüfus oranları gözönünde bulundurularak Kültür Merkezleri kurulacaktır.
		Siirt				Siirt Kültür Merkezi'nin onarım ve makine teçhizat ihtiyacı giderilecektir. Kurtalan ilçesine Kültür Merkezi kurulacaktır.
		Şanlıurfa				Şanlıurfa Merkez, Akçakale, Birecik, Bozova, Ceylanpınar, Harran, Siverek, Suruç ve Viranşehir ilçelerine nüfus oranları gözönünde bulundurularak Kültür Merkezleri kurulacaktır.
		Şırnak				Şırnak Kültür Merkezi'nin onarım ve makine teçhizat ihtiyacı giderilecektir. Cizre, İdil, Silopi ilçelerine nüfus oranları gözönünde bulundurularak Kültür Merkezleri kurulacaktır.
SD.5.3	Spor tesisleri ve rekreasyon alanları yaygınlaştırılacak ve halihazırda var olan tesislerin fiziki durumları iyileştirilecektir	Adıyaman	GSGM, Valilikler	İl Özel İdaresi, Belediyeler, İlgili STK'lar, Üniversiteler Özel Sektör	2008-2012	Çelikhan ilçesine 500, Gerger, Samsat, Sincik ve Tut ilçelerine de 250 seyirci kapasiteli spor salonları yapılacaktır.
		Batman				Beşiri ve Gercüş ilçelerine 250, Sason ilçesine de 500 seyirci kapasiteli spor salonları yapılacaktır.
		Diyarbakır				Yapımı devam eden 5000 seyirci kapasiteli Merkez ilçe spor salonu bitirilecek, Bismil, Çermik, Dicle, Hani, Ergani, Kulp ve Lice ilçelerine 500 seyirci kapasiteli spor salonları yapılacaktır.
		Gaziantep				Yapımı devam eden tesisler bitirilecek, Şahinbey ilçesine 500 seyirci kapasiteli spor salonu ve açık yüzme havuzu, Karkamış ve Yavuzeli ilçelerine 250 seyirci kapasiteli spor salonu yapılacaktır.
		Mardin				Yapımı devam eden tesisler bitirilecek, Dargeçit, Derik, Mazıdağı ve Savur ilçelerine 500 seyirci kapasiteli spor salonları yapılacaktır.

Eylem No	Eylem Adı	Yer	Sorumlu Kuruluş	İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	Başlama-Bitiş Tarihi	Yapılacak İşlem ve Açıklama
		Siirt				Yapımı devam eden tesisler bitirilecek, Aydınlar, Baykan, Kurtalan ve Pervari ilçelerine 250 seyirci kapasiteli spor salonları yapılacaktır.
		Şanlıurfa				Bozovaya 500, Halfetiye 250 seyirci kapasiteli spor salonları yapılacaktır.
		Şırnak				Beytüşşebap ve Uludere ilçelerine 250 seyirci kapasiteli spor salonları yapılacaktır.

ALTYAPININ GELİŞTİRİLMESİ

III. ALTYAPININ GELİŞTİRİLMESİ

Bölgede kaliteli ve yeterli altyapı hizmetlerinin sağlanması, ekonomik dönüşümün gerçekleştirilmesi ve sosyal gelişmenin hızlandırılmasında temel belirleyici unsurlardandır. Bölgenin göreceli avantajının bulunduğu su ve toprak kaynaklarının ekonomiye kazandırılabilmesi için sulama altyapısının tamamlanması GAP'ın öncelikli hedefidir.

GAP sulama programı gözden geçirilerek su kaynağı hazır, ana kanal inşaatı süren, tasarımı büyük ölçüde tamamlanmış ve cazibeyle sulama yapacak projeler ile ekonomik görülen birinci seviye pompaj sulamalarının tamamlanması hedeflenmiş olup, GAP'ta yer alan 1 milyon 820 bin hektarlık nihai sulama hedefinin 2012 yılına kadar 1 milyon 060 bin hektarlık kısmının tamamlanması planlanmaktadır. Bu projelerin şebeke inşaatlarının ikili işbirliği ve kamu-özel sektör işbirliği kapsamında gerçekleştirilmesi planlanmıştır.

Bölgede proje ömürlerinin sonuna yaklaşmış köy elektrik şebekeleri yenilenecek, güzergahları uygun olmayan hatlar rehabilite edilecek, yerleşim yerlerindeki gelişmelere cevap vermek üzere yeni şehir elektrik şebekeleri ve ilgili diğer tesisler yapılacaktır. GAP kapsamında projelendirilen büyük barajlar içinde yapımı gerçekleştirilememiş tek büyük baraj olan Ilısu Barajı'nın inşaatına başlanacak ve hidroelektrik santralının de plan dönemi içinde faaliyete geçmesi için çalışmalar sürdürülecektir.

GAP Bölgesi'nde yer alan Adıyaman, Diyarbakır, Gaziantep ve Şanlıurfa illerine doğal gaz arzını sağlayacak bağlantı hatları BOTAS tarafından tamamlanmış olup, bu illerde ve doğal gaz bağlantı hattı 2008 yılında tamamlanması planlanan Kilis ilinde faaliyet gösterecek dağıtım şirketlerine EPDK tarafından dağıtım lisansı verilmiştir. Mardin ve Şırnak illerine yapılması planlanan bağlantı hatlarının orta vadede Irak'tan getirilmesi planlanan doğal gaz iletim hattı üzerinden beslenmesi öngörüldüğü ve bu projelerle ilgili henüz güzergâh etütleri yapılmadığı için proje maliyetleri tahmini olarak verilmiştir.

Gaziantep-Şanlıurfa otoyolu başta olmak üzere, Şanlıurfa-Diyarbakır, Şanlıurfa-Kızıltepe-Silopi, Şanlıurfa-Akçakale, Diyarbakır-Batman, Diyarbakır-Mardin gibi ana karayolu güzergâhları çok şeritli hale getirilecek, bölgede son yıllarda yaşanan nüfus artışı ve ekonomik faaliyetin gerekli kıldığı ulaşım darboğazları giderilecektir. Bunun yanı sıra bölgede standardı yetersiz olan güzergâhlarda kesintisiz ve güvenli ulaşımı sağlamak için karayolu altyapı iyileştirme yatırımlarına hız verilecektir. Ayrıca bölge için büyük öneme sahip olan hava ulaşımı altyapısı uluslararası bağlantılar da dikkate alınarak güçlendirilecektir.

Bölgede ekonomik ve sosyal yaşamın geliştirilmesine katkı sağlamak amacıyla, doğalgaz iletim ve dağıtım ile elektrik dağıtım ve iletim altyapıları iyileştirilecektir. Ayrıca, OSB, KSS ve diğer ortak sanayi ve ticaret altyapıları güçlendirilirken, Nitelikli Sanayi Bölgeleri'nin kurulmasına yönelik girişimlerde bulunulacak, sınır ticaretini kolaylaştırıcı altyapı geliştirilecektir. Bunların yanı sıra, üniversitelerin kampüs altyapıları güçlendirilecektir.

Bölgede kentsel altyapı ve hizmetler kapsamlı şekilde ele alınacak; konut ihtiyacının karşılanması, kent merkezlerinde yapı kalitesinin artırılması, içmesuyu, atık su ve katı atık altyapısının geliştirilmesi amacıyla faaliyetler yoğunlaştırılacaktır.

III. ALTYAPININ GELİŞTİRİLMESİ						
Eylem No	Eylem Adı	Yer	Sorumlu Kuruluş	İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	Başlama-Bitiş Tarihi	Yapılacak İşlem ve Açıklama
SULAMA						
AG.1.1	İnşaatı devam eden projelerin öncelikle ana kanal inşaatları tamamlanacaktır	Adıyaman	DSİ		1986-2009	Çamgazi sulamasında kalan 3.811 hektar ve Samsat pompaj sulaması I. kısımda kalan 2.246 hektar sahada inşaatlar tamamlanacaktır.
		Batman			1986-2010	Batman sağ ve sol sahil sulamalarında ana kanal inşaatları (toplam 292 km) tamamlanacaktır.
		Diyarbakır			1985-2010	Kralkızı-Dicle cazibe ve pompaj I. Kısım sulamalarında ana kanal (toplam 60 km) ve şebeke (17.729 hektar) inşaatları tamamlanacaktır.
		Şanlıurfa			1977-2009	Yukarı Harran ana kanalı 86 ncı km'ye kadar tamamlanacak; Yukarı Harran Ovası sulaması (2.888 hektar) ve Harran Ovası sulaması 6. kısım (7.974 hektar) inşaatları tamamlanacaktır.
		Gaziantep			1986-2009	Kayacık Ovası (34 km) ve Belkıs-Nizip (43 km) sulamaları ana kanal inşaatları tamamlanacaktır.
AG.1.2	Öncelikli (su kaynağı hazır) projelerde ana kanal inşaatlarına başlanacak ve dönem sonuna kadar büyük kısmı tamamlanacaktır	Diyarbakır	DSİ		2008-2012	97.893 hektara hizmet edecek, 202 km uzunluğundaki Kralkızı-Dicle I. ve II. Merhale Projeleri Ana Kanal inşaatı tamamlanacaktır.
		Şanlıurfa				57.927 hektara hizmet edecek, Suruç I. merhale projesinde 160 km uzunluğundaki ana kanal inşaatı tamamlanacaktır.
		Mardin				94.929 hektara hizmet edecek, 136 km uzunluğundaki Mardin-Ceylanpınar ana kanal inşaatı tamamlanacaktır.
AG.1.3	Öncelikli (su kaynağı hazır) projelerin sulama şebeke inşaatları tamamlanacaktır		DSİ		2008-2012	Öncelikli (su kaynağı hazır) projelerin ana kanal inşaatlarının tamamlanmasına paralel bir şekilde, bu projelerin sulama şebeke inşaatları ikili işbirlikleri ve kamu-özel işbirlikleri çerçevesinde gerçekleştirilecektir.
		Batman				Batman sağ sahil (18.193 hektar) ve sol sahil (17.903 hektar) sulamaları tamamlanacaktır.

Eylem No	Eylem Adı	Yer	Sorumlu Kuruluş	İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	Başlama-Bitiş Tarihi	Yapılacak İşlem ve Açıklama
		Diyarbakır				Kralkızı-Dicle I. ve II. merhale projeleri sulama şebekelerine (97.893 hektar) başlanacak ve dönem sonuna kadar inşaatların büyük kısmı tamamlanacaktır.
		Şanlıurfa				Suruç I. merhale projesi sulama şebekesine (57.927 hektar) başlanacak ve dönem sonuna kadar inşaatın büyük kısmı tamamlanacaktır.
		Gaziantep				Kayacık Ovası (18.800 hektar) ve Belkis-Nizip (11.925 hektar) sulamaları tamamlanacaktır.
		Adıyaman				Adıyaman ilinde Koçali Barajı (21.605 hektar) sulamaları tamamlanacaktır.
		Şanlıurfa				36.819 hektar Bozova Pompaj Sulamalarının II. ve III. Kısım sulamaları tamamlanacaktır.
		Mardin				Mardin-Ceylanpınar (67.106 hektar) ve Mardin Depolaması cazibe (27.883 hektar) ve Mardin Ceylanpınar YAS (111.939) sulama şebekelerine başlanacak ve dönem sonuna kadar inşaatın büyük kısmı tamamlanacaktır.
AG.1.4	Depolaması hazır olmayan baraj ve ana kanal inşaatlarına başlanacaktır	Adıyaman	DSİ		2008-2012	71.598 hektara hizmet edecek Çetintepe Ana Depolaması ve ara depolamaları ile ana kanal (636 km) inşaatlarına program döneminde başlanacak ve inşaatın büyük kısmı tamamlanacaktır.
		Diyarbakır				193.249 hektara hizmet edecek Silvan Barajı ve ara depolamaları ile ana kanal (636 km) inşaatlarına program döneminde başlanacak ve inşaatın büyük kısmı tamamlanacaktır.
AG.1.5	Devam eden ve program döneminde başlanacak inşaatlarda kamulaştırma gerçekleştirilecektir	Adıyaman	DSİ		2008-2012	Devam eden ve program döneminde başlanacak inşaatlarda kamulaştırma iş programına uygun şekilde gerçekleştirilecektir.
		Batman				
		Diyarbakır				
		Şanlıurfa				
		Gaziantep				
		Mardin				
AG.1.6	Tarla içi drenaj çalışmaları tamamlanacaktır	GAP İlleri	DSİ		2008-2012	3 Proje 229.084 ha

Eylem No	Eylem Adı	Yer	Sorumlu Kuruluş	İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	Başlama-Bitiş Tarihi	Yapılacak İşlem ve Açıklama
AG.1.7	Arazi toplulaştırma ve tarla içi geliştirme çalışmaları tamamlanacaktır	Adıyaman	TRGM	Maliye Bakanlığı, Tapu Kadastro GM, DSİ, İl Özel İdaresi	2008-2012	2 Proje 29.613 ha
		Diyarbakır				10 Proje 371.351 ha
		Gaziantep				4 Proje 107.329 ha
		Mardin				3 Proje 117.581 ha
		Şanlıurfa				9 Proje 554.665 ha
		Kilis				1 Proje 1.400 ha
ENERJİ						
AG.2.1	Enerji iletim ve dağıtım altyapısı güçlendirilecektir	Adıyaman	TEİAŞ		2008-2012	Elektrik iletim hat ve tesisleri
		Adıyaman	TEDAŞ			Elektrik dağıtım hat ve tesisleri
		Adıyaman	BOTAŞ			Doğalgaz boru hattı (Kahta)
		Batman	TEİAŞ			Elektrik iletim hat ve tesisleri
		Batman	TEDAŞ			Elektrik dağıtım hat ve tesisleri
		Batman	BOTAŞ			Doğalgaz boru hattı
		Diyarbakır	TEİAŞ			Elektrik iletim hat ve tesisleri
		Diyarbakır	TEDAŞ			Elektrik dağıtım hat ve tesisleri
		Gaziantep	TEİAŞ			Elektrik iletim hat ve tesisleri
		Gaziantep	TEDAŞ			Elektrik dağıtım hat ve tesisleri
		Mardin	TEİAŞ			Elektrik iletim hat ve tesisleri
		Mardin	TEDAŞ			Elektrik dağıtım hat ve tesisleri
		Mardin	BOTAŞ			Doğalgaz boru hattı
		Siirt	TEDAŞ			Elektrik dağıtım hat ve tesisleri
		Siirt	BOTAŞ			Doğalgaz boru hattı
		Kilis	TEİAŞ			Elektrik iletim hat ve tesisleri
		Kilis	TEDAŞ			Elektrik dağıtım hat ve tesisleri
		Kilis	BOTAŞ			Doğalgaz boru hattı
		Şanlıurfa	TEİAŞ			Elektrik iletim hat ve tesisleri
		Şanlıurfa	TEDAŞ			Elektrik dağıtım hat ve tesisleri
Şırnak	TEİAŞ	Elektrik iletim hat ve tesisleri				
Şırnak	TEDAŞ	Elektrik dağıtım hat ve tesisleri				
Şırnak	BOTAŞ	Doğalgaz boru hattı				

Eylem No	Eylem Adı	Yer	Sorumlu Kuruluş	İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	Başlama-Bitiş Tarihi	Yapılacak İşlem ve Açıklama
AG.2.2	Ilisu Barajı ve HES projesi hızlandırılacaktır	Mardin	DSİ		2008-2012	Program dönemi içerisinde Ilisu Barajının iş programına uygun olarak yapımına devam edilecek ve gerekli finansman sağlanacaktır.
AG.2.3	Cizre Barajı ve HES Projesi yaptırılacaktır	Şırnak	DSİ	EPDK, Çevre ve Orman Bakanlığı	2008-2012	Cizre Barajı ve Hidroelektrik Santrali kamu-özel işbirliği kapsamında özel sektöre yaptırılacaktır.
ULAŞTIRMA						
AG.3.1	Bölge ulaştırma ağları ve lojistik hizmetleri güçlendirilecektir	Adıyaman	TCK	DPT, GAP BKİ, Valilikler	2008-2012	KARAYOLU: BY 10 .km Gölbaşı-5. Bl.Hd. projesi, 3A 22 km Gölbaşı-Kapidere projesi; 3A 111 km Adıyaman-Yeşilyurt-Malatya yolu projesi; 3A 94 km Nemrut Dağı Turistik Yolları projesi, 95 km BY Gölbaşı-Adıyaman-Kahta Yolu, Göksu Grubu Köprüleri
		Batman	TCK	DPT, GAP BKİ, Valilikler	2008-2012	KARAYOLU: BY 72 km (Diyarbakır-Mardin)Ayr.-Bismil-Batman(Kalan İşler) projesinin Batman sınırları içerisinde kalan 56 km'si, BY 28 km Batman-(Silvan-Kozluk)Ayr.projesi, 16 km BY Batman Çevreyolu
			DHİMİ		2008-2012	DEVLET HAVA ALANLARI: Batman Havaalanı Terminal Binası tamamlanacaktır. Bu iş kapsamında Batman Havaalanına yeni bir terminal binası yapımı planlanmaktadır.

Eylem No	Eylem Adı	Yer	Sorumlu Kuruluş	İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	Başlama-Bitiş Tarihi	Yapılacak İşlem ve Açıklama
		Diyarbakır	TCK	DPT, GAP BKİ, Valilikler	2008-2012	KARAYOLU: BY 91 km Diyarbakır-Mardin projesinin Diyarbakır sınırları içersindeki 48 km'si, BY 54 km Diyarbakır-Ergani projesi, 1A 78 km, BY 20 km Silvan-Malabadi-H.Köprü-11. Böl. Hd.(GAP) projesinin Diyarbakır sınırları içindeki 20 km'si, BY 187 km Diyarbakır-Siverek-Ş.Urfa (Akziyaret Havaalanı-Hilvan Ayr.D.) (GAP) projesinin Diyarbakır sınırları içindeki 50 km'si, BY 14 km Ergani-8.BI.Hd. (Kalan İşler) projesi, BY 72 km (Diyarbakır-Mardin)Ayr.-Bismil-Batman(Kalan İşler) projesi, BY 32 km Diyarbakır-Bismil Ayr. (Kalan İşler) projesi, 32 km BY Diyarbakır Çevreyolu, Bismil Grubu Köprüleri, Kurmuşlu Köprüsü, Çınar Grubu Köprüleri, Ambarçay Köprüsü
		Gaziantep	TCK	DPT, GAP BKİ, Valilikler	2008-2012	KARAYOLU: 213 Km Otoyol ve bağlantı yolu Gaziantep-Şanlıurfa Otoyolu (G.Antep Çevre Yolu Dahil) (GAP) projesini oluşturan Gaziantep Çevre Yolu (32 km OY ve Bağ.Yolu), Gaziantep-Birecik (59 km OY ve Bağ.Yolu)'nin 42,5 km'lik il sınırlarındaki kesimi, 1A, BY, 60 km K.Maraş-Narlı-G.Antep projesi, 1A 34 km, BY 23 Km. G.Antep-Kilis (Hv.Alanı Oğuzeli B.D.)(GAP) projesinin il sınırlarında kalan 40 km'lik kesimi, 61 km Gaziantep-Yavuzeli-Araban Yolu, 54 km Oğuzeli -Karkamış Yolu, 13 km Nurdağı-İslahiye-Hassa Yolu,
			TCDD		2008-2012	DEMİRYOLLARI: Fevzipaşa Varyantı Yapımı, Akçagözü-Başpınar Varyantı Yapımı, Başpınar Lojistik Köyünün Yeniden Düzenlenmesi, 13 km mevcut demiryolunun standardına getirilmesi.
		Kilis	TCK	DPT, GAP BKİ, Valilikler	2008-2012	KARAYOLU: 1A 34 Km., BY 23 Km. projesinin G.Antep-Kilis (Hv.Alanı Oğuzeli B.D.)(GAP) projesinin 17 km'lik kısmı
			TCDD		2008-2012	DEMİRYOLLARI: Çobanbey Hudut Kapısının Açılması.

Eylem No	Eylem Adı	Yer	Sorumlu Kuruluş	İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	Başlama-Bitiş Tarihi	Yapılacak İşlem ve Açıklama
		Mardin	TCK	DPT, GAP BKİ, Valilikler	2008-2012	KARAYOLU: BY 351 Km Şanlıurfa-Kızıltepe-Silopi projesinin bileşeni olan BY 72 Km. Viranşehir-Kızıltepe projesinin 50 km'lik kısmı, BY 56 Km Kızıltepe-Nusaybin, BY 45 Km. Nusaybin Ayr.-Oyalı Ayr., BY 91 Km Diyarbakır-Mardin projesinin il sınırları içinde kalan 43 km'si, 1A 91 Km. Midyat-Cizre (GAP) projesinin 31 km'lik kısmı, Şehvet Grubu Köprüleri
			TCDD		2008-2012	DEMİRYOLLARI: Nusaybin Aktarma İstasyonunun düzenlenmesi, 32 km mevcut demiryolunun standardına getirilmesi.
		Siirt	TCK	DPT, GAP BKİ, Valilikler	2008-2012	KARAYOLU: 1A 78 Km., BY 20 Km. Silvan-Malabadi-H.Köprü-11. Böl. Hd.(GAP) projesinin il sınırları içinde kalan 22 km'lik kesimi, 1A 53 Km. Siirt-Eruh (GAP) projesi, 1A 44 km Erüh-Şırnak projesinin il sınırlarında kalan 13 km'lik kesimi
		Şanlıurfa	TCK	DPT, GAP BKİ, Valilikler	2008-2012	KARAYOLU: BY 351 km Şanlıurfa-Kızıltepe-Silopi projesinin bileşeni olan BY 91 km Şanlıurfa-Viranşehir ve BY 72 km Viranşehir-Kızıltepe projesinin 22 km'lik il sınırlarında kalan kesimi, BY 187 km Diyarbakır-Siverek-Şanlıurfa projesinin il sınırları içinde kalan 135 km'lik kısmı, BY 56 km Şanlıurfa-Akçakale (GAP),BY 19 km Şanlıurfa Şehir Geçişi (Akçakale-Akabe Geçişi dahil), 213 km Otoyol ve bağlantı yolu Gaziantep-Şanlıurfa Otoyolu (G.Antep Çevre Yolu Dahil) (GAP) projesini oluşturan Birecik-Şanlıurfa Kesimi (122 km OY ve Bağ.Yolu), Gaziantep-Birecik (62,5 km OY ve Bağ.Yolu)'nin 17,1 km'lik il sınırlarındaki kesimi, İncirli Grubu Köprüleri, Cehennemderesi Köprüsü, Akçakale-Ceylanpınar Yolu
			TCDD		2008-2012	DEMİRYOLLARI: 205 km mevcut demiryolunun standardına getirilmesi sağlanacaktır.

Eylem No	Eylem Adı	Yer	Sorumlu Kuruluş	İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	Başlama-Bitiş Tarihi	Yapılacak İşlem ve Açıklama
			DHMI		2008-2012	DEVLET HAVA MEYDANLARI: GAP Uluslararası Havaalanı eksik kalan mütemmim tesislerinin tamamlanması, Şanlıurfa Valiliği ile devam eden protokol çalışması çerçevesinde yatırıma başlanacaktır. Su temini işi İl Özel İdaresi ve DHMI kaynaklarından ortak olarak karşılanacaktır.
		Şımak	TCK	DPT, GAP BKİ, Valilikler	2008-2012	KARAYOLU: 1A 91 km Midyat-Cizre (GAP) projesinin il sınırlarında kalan 60 km'si, 1A 43 km, BY 10 km Cizre-Şımak (GAP) projesi, 1A 15 km (Cizre-Silopi)A.-Irak H.(Hezil K.D.) (GAP) projesi, BY 351 km Şanlıurfa-Kızıltepe-Silopi projesi, 1A 44 km Eruh-Şımak projesinin 31 km'lik il sınırı içindeki kesimi, 5 km BY Cizre Çevreyolu, Saklan Grubu Köprüleri, Dicle Grubu Köprüleri
SOSYAL FİZİKİ ALTYAPI						
AG.4.1	İmar planları ve halihazır harita alımı yapılacaktır	Adıyaman Batman Diyarbakır Gaziantep Kilis Mardin Siirt Şanlıurfa Şımak	GAP BKİ	Belediye, İlgili Resmi Kurumlar	2008-2012	Haritası olmayan yada haritaları güncelliğini yitirmiş olan yerleşim yerlerinin hali hazır haritaları temin edilecek, düzenli kentleşmenin sağlanması ve altyapı projelerine altlık oluşturmak amacıyla imar planları yapılacaktır.
AG.4.2	Koruma amaçlı imar planları, alt bölge gelişme planları ve çevre düzeni planları yapılacaktır	Adıyaman Diyarbakır	Çevre ve Orman Bakanlığı GAP BKİ	Valilik, Belediyeler, GAP BKİ Valilik, Belediye, İlgili Resmi Kurumlar, STK'lar	2009-2011 2010-2012	Adıyaman çevre düzeni planı yeniden yapılacaktır. Sulamaya açılmış ve açılacak olan alanlarda çevreye duyarlı alt bölge gelişme planı hazırlanacaktır.

Eylem No	Eylem Adı	Yer	Sorumlu Kuruluş	İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	Başlama-Bitiş Tarihi	Yapılacak İşlem ve Açıklama
		Siirt	Çevre ve Orman Bakanlığı	Valilik, Belediyeler, GAP BKİ	2009-2011	Bölgede halen 9 alt bölgede bulunan çevre düzeni planları dışında kalan Siirt il merkezi ve yakın çevresine yönelik çevre düzeni planı hazırlanacaktır.
		Şanlıurfa	Kültür ve Turizm Bakanlığı	Belediye, GAP BKİ	2008-2009	Halfeti'nin kültür ve tabiat varlıklarını sürdürülebilirlik ilkesi doğrultusunda koruma amaçlı imar planı hazırlanacaktır.
			GAP BKİ	Valilik, Belediye, İlgili Resmi Kurumlar, STK'lar	2010-2012	Sulamaya açılmış ve açılacak olan alanlarda çevreye duyarlı alt bölge gelişme planı hazırlanacaktır.
		Şırnak	Çevre ve Orman Bakanlığı	Valilik, Belediyeler, GAP BKİ	2009-2011	Bölgede halen 9 alt bölgede bulunan çevre düzeni planları dışında kalan Şırnak il merkezi ve yakın çevresine yönelik planlar hazırlanacaktır.
			GAP BKİ	Valilik, Belediye, İlgili Resmi Kurumlar, STK'lar	2010-2012	Sulamaya açılmış ve açılacak olan alanlarda çevreye duyarlı bölge gelişme planı hazırlanacaktır.
		AG.4.3	İhtiyaç olan yerlerde konut üretimi teşvik edilecek, gerekli finans desteği ve teknik altyapı sunulacaktır	Adıyaman	TOKİ	Özel Sektör
Batman	Yapımı süren, planlanan: 4.528					
Diyarbakır	Yapımı süren, planlanan: 2.106					
Gaziantep	Yapımı süren, planlanan: 6.919					
Kilis	Yapımı süren, planlanan: 660					
Mardin	Yapımı süren, planlanan: 724					
Siirt	Yapımı süren, planlanan: 1.509					
Şanlıurfa	Yapımı süren, planlanan: 3.423					
Şırnak	Yapımı süren, planlanan: 476					
AG.4.4	Yeterli ve sağlıklı içme suyu temini çalışmalarına devam edilecektir	Adıyaman	Belediyeler	DSİ, İller Bankası	2008-2012	Adıyaman İçmesuyu Projesi DSİ tarafından 2008 yılında başlatılmış olup 2011'de bitirilmesi planlanmaktadır. 11 belediyede ilave içme suyu şebekesine ihtiyaç vardır.

Eylem No	Eylem Adı	Yer	Sorumlu Kuruluş	İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	Başlama-Bitiş Tarihi	Yapılacak İşlem ve Açıklama
		Batman				3 belediyede ilave içmesuyu şebeke ihtiyacı vardır. Batman İçmesuyu Uygulama Projesi DSİ tarafından hazırlanmaktadır.
		Diyarbakır				Büyükşehir Belediyesi dahil olmak üzere 9 belediyede ilave içme suyu şebeke ihtiyacı vardır.
		Gaziantep				4 belediyede ilave şebeke ihtiyacı vardır.
		Kilis				Kilis Belediyesinin İçmesuyu Projesi İller Bankası tarafından hazırlanmaktadır. Elbeyli ve Polateli Belediyelerinde ilave şebeke ihtiyacı vardır.
		Mardin				Mardin İçmesuyu Projesi Ağustos 2008'de DSİ tarafından tamamlanacaktır. 19 belediyede ilave şebeke ihtiyacı vardır.
		Siirt				Siirt İçmesuyu Projesi 2010 yılında DSİ tarafından tamamlanacaktır. 9 belediyede ilave şebeke ihtiyacı vardır
		Şanlıurfa				11 belediyede ilave şebeke ihtiyacı vardır.
		Şırnak				Şırnak İçmesuyu Projesi DSİ tarafından 2008 yılında başlatılmış olup 2010 yılında bitirilmesi planlanmaktadır. 8 belediyede ilave içme suyu şebekesi ihtiyacı vardır.
AG.4.5	Atıksu şebekeleri iyileştirilecek ve geliştirilecek, atıksu arıtma tesisleri yapılacaktır	Adıyaman	Belediyeler	İller Bankası	2008-2012	27 belediyede atıksu arıtımına, 17 belediyede ise ilave atıksu şebekesine ihtiyaç vardır.
		Batman				Batman Kanalizasyon Projesi Avrupa Yatırım Bankası tarafından finanse edilmekte olup 2009 yılında tamamlanacaktır. 11 belediyede atıksu arıtımına ve ilave atıksu şebekesine ihtiyaç vardır.
		Diyarbakır				28 belediyede atıksu arıtımına, 22 belediyede ise ilave atıksu şebekesine ihtiyaç vardır.
		Gaziantep				20 belediyede atıksu arıtımına, 12 belediyede ise ilave atıksu şebekesi ihtiyacı vardır.
		Kilis				İlde atıksu arıtma tesisi bulunmamakla birlikte, Kilis Belediyesi hariç diğer tüm belediyelerinde ilave atıksu şebekesine ihtiyaç vardır.

Eylem No	Eylem Adı	Yer	Sorumlu Kuruluş	İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	Başlama-Bitiş Tarihi	Yapılacak İşlem ve Açıklama
		Mardin				İlde atıksu arıtma tesisi bulunmamaktadır ve 31 belediyeden sadece 2 belediyenin atıksu şebeke altyapısı yeterlidir.
		Siirt				Siirt Kanalizasyon Projesi 2009 yılında tamamlanacaktır. 12 belediyede atıksu arıtımına, 11 belediyede ise ilave atıksu şebekesine ihtiyaç vardır.
		Şanlıurfa				23 belediyede atıksu arıtımına, 19 belediyede ise ilave atıksu şebekesine ihtiyaç vardır.
		Şırnak				İlde atıksu arıtma tesisi bulunmamakla birlikte, İdil Belediyesi hariç diğer tüm belediyelerinde ilave atıksu şebekesine ihtiyaç vardır.
AG.4.6	Bölgesel entegre katı atık yönetimi tesisleri yapılacaktır	Kilis	Belediyeler	Çevre ve Orman Bakanlığı, İller Bankası, GAP BKİ	2008-2012	Kilis Düzenli Depolama Alanı yapımı Projesi GAP BKİ'nin 2008 Yılı Yatırım Programında yer almakta olup, 2009 yılında tamamlanacaktır.
		Adıyaman				Düzenli depolama, transfer istasyonu, pilot kompost tesisi, geri dönüşüm merkezleri, toplama taşıma araçları, eski çöplük alanlarının rehabilitasyonu yapılacaktır.
		Batman				Gaziantep Merkezde düzenli depolama tesisi olduğu için ihtiyaç sadece Araban, Yavuzeli, Nizip, Karkamış ilçelerinin ihtiyacı karşılanacak şekilde hesaplanmıştır.
		Diyarbakır				
		Gaziantep				
		Mardin				
		Siirt				
		Şanlıurfa				
		Şırnak				
AG.4.7	Devam eden OSB projeleri tamamlanacaktır	Adıyaman	Sanayi ve Ticaret Bakanlığı		2008-2010	Adıyaman Besni ve Adıyaman Gölbaşı OSB projeleri tamamlanacaktır.
		Diyarbakır			2008-2011	Diyarbakır Merkez Besi OSB Projesi tamamlanacaktır.
		Gaziantep			2008-2012	Gaziantep Merkez IV OSB, Gaziantep Merkez Besi OSB, Gaziantep Merkez Arıtma II. Kademe ve Gaziantep Nizip OSB projeleri tamamlanacaktır.
		Şanlıurfa			2008-2012	Şanlıurfa Merkez II OSB ve Şanlıurfa Birecik OSB projeleri tamamlanacaktır.
		Şırnak			2008-2010	Şırnak OSB ve Şırnak Cizre OSB projeleri tamamlanacaktır.

Eylem No	Eylem Adı	Yer	Sorumlu Kuruluş	İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	Başlama-Bitiş Tarihi	Yapılacak İşlem ve Açıklama
AG.4.8	Tevsii OSB projelerinin altyapıları yapılacaktır	Adıyaman	Sanayi ve Ticaret Bakanlığı		2008-2010	Adıyaman Merkez Tevsii OSB alanının altyapı çalışmaları yapılacaktır.
		Kilis			2008-2011	Kilis Merkez Tevsii OSB alanının altyapı çalışmaları yapılacaktır.
		Batman			2008-2011	Batman Tevsii OSB alanının altyapı çalışmaları yapılacaktır.
AG.4.9	Devam eden KSS projeleri tamamlanacaktır	Adıyaman	Sanayi ve Ticaret Bakanlığı		2008-2011	Adıyaman Kahta KSS, Adıyaman Besni KSS ve Adıyaman (II. Kısım) KSS projeleri tamamlanacaktır.
		Batman			2008-2009	Batman Ek KSS projesi tamamlanacaktır.
		Kilis			2008-2010	Kilis Pekmezçiler ve Helvacılar KSS ile Kilis Yeni KSS projeleri tamamlanacaktır.
		Şanlıurfa			2008-2009	Şanlıurfa Birecik KSS projesi tamamlanacaktır.
		Şırnak			2008-2010	Şırnak 73 KSS ve Şırnak Cizre KSS projeleri tamamlanacaktır.

KURUMSAL KAPASİTENİN GELİŞTİRİLMESİ

IV. KURUMSAL KAPASİTENİN GELİŞTİRİLMESİ

Bölgede her türlü faaliyet ve projenin etkin şekilde planlanması, uygulanması, izlenmesi, değerlendirilmesi ve denetimi için hem merkezi kuruluşların hem de yerel/bölgesel nitelikli kuruluşların insan kaynakları başta olmak üzere kurumsal gelişimlerinin desteklenmesi gerekmektedir.

Bu kapsamda, yasal süreci tamamlanan kalkınma ajanslarının öncelikli olarak bölgede kurulması temin edilecek, bölgenin tamamını kapsayan Gaziantep (Adıyaman, Gaziantep, Kilis), Mardin (Batman, Mardin, Siirt, Şırnak) ve Şanlıurfa (Diyarbakır, Şanlıurfa) düzey 2 bölgelerindeki kalkınma ajansları en kısa zamanda kurularak faaliyete geçirilecektir.

Bölgede mahalli idarelerin kalkınma ve hizmet verme konusundaki etkinlik ve imkanları artırılacak, kalkınma amaçlarına uygun olarak faaliyet gösteren özel sektör kuruluşları, meslek kuruluşları ve STK'ların gelişimi desteklenecek, kendi aralarında ve ilgili kamu kuruluşlarıyla işbirliği içinde çalışabilmeleri için çok yönlü destekler sağlanarak bölgenin sosyal-kurumsal sermayesi güçlendirilecektir.

GAP Eylem Planı'nın başarıyla uygulanabilmesi için gerekli olan izleme-değerlendirme ve koordinasyon görevinin yürütülebilmesi amacıyla GAP Bölge Kalkınma İdaresi Teşkilatı'nın mevzuatı yenilenerek kurumsal kapasitesi güçlendirilecektir.

IV. KURUMSAL KAPASİTENİN GELİŞTİRİLMESİ						
Eylem No	Eylem Adı	Yer	Sorumlu Kuruluş	İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	Başlama-Bitiş Tarihi	Yapılacak İşlem ve Açıklama
TAŞRA TEŞKİLATLARI						
KK.1.1	Merkezi kuruluşların bölgedeki hizmet birimlerinin kapasitesi ve niteliği yükseltilecektir	GAP İlleri	Maliye Bakanlığı	Başbakanlık, DPT, DPB, GAP BKİ, İlgili Bakanlıklar ve Valilikler	2008	Merkezi kuruluşların bölgede sundukları mevcut hizmetlerin etkinleştirilmesi ve GAP Eylem Planının gerçekleştirilmesi için gerekli personel nitelikleri ve sayısı ile teknik kapasiteleri artırılabacaktır
KK.1.2	İŞKUR'un bölgedeki kapasitesi ve etkinliği artırılacaktır	GAP İlleri	İŞKUR	ÇSGB, Bölgenin Kalkınma Ajansları, İlgili STK'lar	2008-2010	İŞKUR'un bölgedeki işgücü niteliğinin artırılması, mesleki becerilerin kazandırılması, tarım, sanayi ve hizmet sektörlerinin ihtiyaç duyduğu işgücünün yetiştirilmesi amacıyla kapasitesi ve etkinliği artırılacaktır. Bu kapsamda gerekli nitelikli personel ihtiyacı karşılanacaktır.
KK.1.3	GAP Bankacılık Okulu açılacaktır		T.C. Ziraat Bankası		2008	Bölgedeki bankacılık faaliyetlerinin ve tarımsal yapının gelişmesine katkı sağlayacak kalifiye personel yetiştirilecektir.
KK.1.4	Kamu İnternet Erişim Merkezleri yaygınlaştırılacaktır	GAP İlleri	MEB	Bölgenin Kalkınma Ajansları, Valilikler, Belediyeler, STK'lar, Özel Sektör	2008-2010	Kentsel ve kırsal alanlarda toplumun tüm kesimlerine hizmet verecek şekilde, donanım, yazılım, ağ altyapısı ve fiziksel donatıları haiz merkezler açılacak, yerel yönetimler ve yerel girişimcilerle işbirliği içinde işletilecektir.
YEREL İDARELER VE BÖLGESEL KURULUŞLAR						
KK.2.1	Bölgede Kalkınma Ajansları kurulacaktır	TRC1, TRC2 ve TRC3 düzey 2 bölgeleri	DPT	GAP BKİ	2008-2012	TRC1(Adıyaman, Gaziantep, Kilis),TRC3(Batman, Mardin, Siirt, Şırnak) ve TRC2(Diyarbakır,Şanlıurfa) düzey 2 bölgelerinde kalkınma ajansları en kısa zamanda kurulacak ve faaliyete geçirilecektir.
KK.2.2	Bölgede yer alan mahalli idarelerin hizmet kalitesi ve kapasiteleri geliştirilecektir	GAP İlleri	GAP BKİ	Bölgenin Kalkınma Ajansları, Valilikler Belediyeler STK'lar, Özel Sektör	2008-2012	Mahalli İdarelerde çalışan teknik personelin kalitesini ve kapasitesini artırmak amacıyla GAP Bölgesi'nde teknik eğitim seminerleri düzenlenecektir.

Eylem No	Eylem Adı	Yer	Sorumlu Kuruluş	İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	Başlama-Bitiş Tarihi	Yapılacak İşlem ve Açıklama
KK.2.3	GAP Rekabet Konseyinin kurumsallaşması sağlanacaktır	GAP İlleri	GAP BKİ	Bölgenin Kalkınma Ajansları, Valilikler Belediyeler STK'lar, Özel Sektör	2008-2012	GAP Kalkınma Platformunun Rekabet Konseyi olarak işlev görmesi, illerde Rekabet Konseylerinin ve Girişimci Destekleme Merkezlerinin oluşturulması sağlanacaktır
KK.2.4	Tarım ve Köyişleri Bakanlığının GAP Bölgesi'ndeki kurumsal kapasitesi güçlendirilecek ve etkinliği artırılacaktır	Mardin	TKİB		2008-2012	İl kontrol laboratuvarlarının kapasitesi güçlendirilecek ve ilden gelecek talepler doğrultusunda tarım danışmanlarının sayısı artırılacaktır.
		Diyarbakır				İl kontrol laboratuvarlarının kapasitesi güçlendirilecek ve ilden gelecek talepler doğrultusunda tarım danışmanlarının sayısı artırılacaktır.
		Şanlıurfa				GAP sulu tarım alanlarına ilişkin araştırma ve geliştirme faaliyetlerini yürütecek GAP Uluslararası Araştırma ve Eğitim Merkezi ile Sulama Eğitim Merkezi kurulacaktır. Ayrıca, ilde kurulu olan kontrol laboratuvarlarının kapasitesi güçlendirilecek, ilden gelecek talepler doğrultusunda tarım danışmanlarının sayısı artırılacaktır.
		Adıyaman				İlden gelecek talepler doğrultusunda tarım danışmanlarının sayısı artırılacaktır.
		Batman				
		Gaziantep				
		Kilis				
		Siirt				
Şırnak						
GAP BÖLGE KALKINMA İDARESİ						
KK.3.1	GAP Bölge Kalkınma İdaresi Teşkilatının kurumsal kapasitesi güçlendirilecektir		GAP BKİ	Başbakanlık, Maliye Bakanlığı, DPT	2008	GAP Eylem Planının başarıyla uygulanabilmesi için GAP İdaresinin İzleme,değerlendirme ve koordinasyon görevinin etkinleştirilmesi amacıyla kurumsal kapasitesi artırılacaktır.

EK-1: SULAMA PROJE LİSTESİ

SULAMA EK PROJE LİSTESİ			
Eylem Adı	Yer	Sorumlu Kuruluş	Yapılacak İşlem ve Açıklama
1. İnşaatı devam eden projelerin öncelikle ana kanal inşaatları tamamlanacaktır.			
Adıyaman-Çamgazi Sulaması	Adıyaman	DSİ	Çamgazi sulamasında kalan 3.811 hektar sahada inşaat tamamlanacaktır.
Samsat pompaj sulaması I. Kısım	Adıyaman	DSİ	Samsat pompaj sulaması I. kısımda kalan 2.246 hektar sahada inşaat tamamlanacaktır.
Batman II. Merhale	Batman	DSİ	Batman sağ ve sol sahil sulamalarında ana kanal inşaatları (toplam 292 km) tamamlanacaktır.
Kralkızı-Dicle I. Merhale	Diyarbakır	DSİ	Kralkızı-Dicle cazibe ve pompaj I. Kısım sulamalarında ana kanal (toplam 60 km) ve şebeke (17.729 hektar) inşaatları tamamlanacaktır.
Aşağı Fırat I. Merhale	Şanlıurfa	DSİ	Yukarı Harran ana kanalı 86 ncı km.ye kadar tamamlanacak; Yukarı Harran Ovası sulaması (2.888 hektar) ve Harran Ovası sulaması 6. kısım (7.974 hektar) inşaatları tamamlanacaktır.
Kayacık	Gaziantep	DSİ	Kayacık Ovası (34 km) sulaması ana kanal inşaatları tamamlanacaktır.
Belkıs-Nizip Sulaması	Gaziantep	DSİ	Belkıs-Nizip (43 km) sulamaları ana kanal inşaatları tamamlanacaktır.
2. Öncelikli (su kaynağı hazır) projelerin sulama şebeke inşaatları işbirliği çerçevesinde gerçekleştirilecektir.			
Batman II. Merhale	Batman	DSİ	Batman sağ sahil (18.193 hektar) ve sol sahil (17.903 hektar) sulamaları tamamlanacaktır.
Kralkızı-Dicle I. Ve II. Merhale	Diyarbakır	DSİ	Kralkızı-Dicle I. ve II. merhale projeleri sulama şebekelerine (97.893 hektar) başlanacak ve dönem sonuna kadar inşaatların büyük kısmı tamamlanacaktır.
Suruç Ovası Pompaj Sulaması I. Merhale	Şanlıurfa	DSİ	Suruç I. merhale projesi sulama şebekesine (57.927 hektar) başlanacak ve dönem sonuna kadar inşaatın büyük kısmı tamamlanacaktır.
Bozova Pompaj Sulamaları II. Ve III. Kısım İnşaatları	Şanlıurfa	DSİ	36.819 ha Bozova Pompaj sulamalarının II. Ve III. Kısım inşaatları tamamlanacaktır.
Kayacık	Gaziantep	DSİ	Kayacık Ovası (18.800 hektar) sulamaları tamamlanacaktır.
Belkıs-Nizip Sulaması	Gaziantep	DSİ	Belkıs-Nizip (11.925 hektar) sulamaları tamamlanacaktır.
Koçali Barajı Sulaması	Adıyaman	DSİ	Adıyaman İlinde Koçali Barajından (21.605 hektar) sulamaları tamamlanacaktır.
Mardin-Ceylanpınar ve Mardin Depolaması Sulamaları	Mardin	DSİ	Mardin-Ceylanpınar (67.106 hektar) ve Mardin Depolaması cazibe (27.883 hektar) sulama şebekelerine başlanacak ve dönem sonuna kadar inşaatın büyük kısmı tamamlanacaktır.
Mardin Ceylanpınar YAS Sulaması	Mardin	DSİ	Mardin Ceylanpınar YAS (111.939) sulama şebekelerine başlanacak ve dönem sonuna kadar inşaatın büyük kısmı tamamlanacaktır.

Eylem Adı	Yer	Sorumlu Kuruluş	Yapılacak İşlem ve Açıklama
3. Öncelikli (su kaynağı hazır) projelerde ana kanal inşaatlarına başlanacak ve dönem sonuna kadar büyük kısmı tamamlanacaktır.			
Kralkızı-Dicle I. Ve II. Merhale	Diyarbakır	DSİ	97.893 hektara hizmet edecek, 202 km uzunluğundaki Kralkızı-Dicle I. ve II. Merhale Projeleri Ana Kanal inşaatı tamamlanacaktır.
Suruç Ovası Pompaj Sulaması I. Merhale	Şanlıurfa	DSİ	57.927 hektara hizmet edecek, Suruç I. merhale projesinde 160 km uzunluğundaki ana kanal inşaatı tamamlanacaktır.
Mardin-Ceylanpınar ve Mardin Depolaması Sulamaları	Mardin	DSİ	94.929 hektara hizmet edecek, 136 km uzunluğundaki Mardin-Ceylanpınar ana kanal inşaatı tamamlanacaktır.
4. Depolaması hazır olmayan projelerden öncelikli baraj ve ana kanal inşaatlarına başlanacaktır.			
Batman Silvan Projesi	Diyarbakır	DSİ	193.249 hektara hizmet edecek Silvan Barajı ve ara depolamaları ile ana kanal (636 km) inşaatlarına program döneminde başlanacak ve inşaatın büyük kısmı tamamlanacaktır.
Adıyaman Göksu Araban Projesi	Adıyaman	DSİ	71598 hektara hizmet edecek Çetintepe Ana Depolaması ve ara depolamaları ile ana kanal inşaatlarına program döneminde başlanacak ve inşaatın büyük kısmı tamamlanacaktır.
5. Devam eden ve program döneminde başlanacak inşaatlarda kamulaştırma gerçekleştirilecektir.			
Batman II. Merhale	Batman	DSİ	
Kralkızı-Dicle I. Ve II. Merhale	Diyarbakır	DSİ	
Suruç Ovası Pompaj Sulaması I. Merhale	Şanlıurfa	DSİ	
Bozova Pompaj Sulamaları II. Ve III. Kısım İnşaatları	Şanlıurfa	DSİ	
Kayacık	Gaziantep	DSİ	
Belkıs-Nizip Sulaması	Gaziantep	DSİ	
Koçalı Barajı Sulaması	Adıyaman	DSİ	
Mardin-Ceylanpınar ve Mardin Depolaması Sulamaları	Mardin, Şanlıurfa	DSİ	
Mardin Ceylanpınar YAS Sulaması	Mardin	DSİ	
Batman Silvan Projesi	Diyarbakır	DSİ	
Adıyaman-Kahta (Samsat Pompaj sulaması)	Adıyaman	DSİ	
Adıyaman-Çamgazi	Adıyaman	DSİ	
6. Devam eden projelerde tarla içi drenaj çalışmaları tamamlanacaktır.			
Aşağı Fırat I. Merhale tarla içi drenajı	Şanlıurfa	DSİ	
Yaylak Ovası Sulaması tarla içi drenajı	Şanlıurfa	DSİ	
Bozova Pompaj Sulaması tarla içi drenajı	Şanlıurfa	DSİ	

**EK-2: KARAYOLLARI
PROJE LİSTESİ**

KARAYOLLARI EK PROJE LİSTESİ

Eylem Adı	Yer	Sorumlu Kuruluş	Başlama-Bitiş Tarihi	Yapılacak İşlem ve Açıklama
A) YATIRIM PROGRAMINDA YER ALAN PROJELER				
Şanlıurfa-Viranşehir	Şanlıurfa	Karayolları Genel Müdürlüğü	2005-2011	BY 91 Km.
Viranşehir-Kızıltepe	Şanlıurfa, Mardin	Karayolları Genel Müdürlüğü	2005-2011	BY 72 Km.
Kızıltepe-Nusaybin	Mardin	Karayolları Genel Müdürlüğü	2005-2011	BY 56 Km.
Nusaybin Ayr.-Oyalı Ayr.	Mardin	Karayolları Genel Müdürlüğü	2005-2011	BY 45 Km.
Oyalı Ayr.-Cizre	Şımak	Karayolları Genel Müdürlüğü	2005-2011	BY 55 Km.
Cizre-Silopi	Şımak	Karayolları Genel Müdürlüğü	2005-2011	BY 32 Km.
G.Antep-Kilis (Hv.Alanı Oğuzeli B.D.)(GAP)	G.Antep,Kilis	Karayolları Genel Müdürlüğü	1991-2011	1A 34 Km., BY 23 Km.
K.Maraş-Narlı-G.Antep	K.Maraş,G.Antep	Karayolları Genel Müdürlüğü	1994-2011	1A, BY, 60 Km.
D.Bakır-Mardin	D.Bakır,Mardin	Karayolları Genel Müdürlüğü	2003-2011	BY 91 Km.
D.Bakır-Ergani	D.Bakır	Karayolları Genel Müdürlüğü	2003-2011	BY 54 Km.
Silvan-Malabadi-H.Köprü-11. Böl. Hd.(GAP)	Siirt,D.Bakır,Batman	Karayolları Genel Müdürlüğü	1972-2011	1A 78 Km., BY 20 Km.
Diyarbakır-Siverek-Şanlıurfa (Akziyaret Havaalanı-Hilvan Ayr.D.) (GAP)	D.Bakır,Ş.Urfa	Karayolları Genel Müdürlüğü	1977-2011	BY 187 Km.
Ergani-8.BI.Hd. (Kalan İşler)	Diyarbakır	Karayolları Genel Müdürlüğü	2006-2011	BY 14 Km.
(D.Bakır-Mardin)Ayr.-Bismil-Batman(Kal.İşl.)	Diyarbakır, Batman	Karayolları Genel Müdürlüğü	2006-2011	BY 72 Km.
Diyarbakır-Bismil Ayr.(Kalan İşler)	Diyarbakır	Karayolları Genel Müdürlüğü	2006-2011	BY 32 Km.
Şanlıurfa-Akçakale (GAP)	Ş.Urfa	Karayolları Genel Müdürlüğü	1997-2011	BY 56 Km.
Şanlıurfa Şehir Geçişi (Akçakale-Akabe Ç.Y)	Şanlıurfa	Karayolları Genel Müdürlüğü	2006-2011	BY 10 Km.
Midyat-Cizre (GAP)	Mardin,Şımak	Karayolları Genel Müdürlüğü	1984-2011	1A 91 Km.
Siirt-Eruh (GAP)	Siirt	Karayolları Genel Müdürlüğü	1985-2011	1A 53 Km.
Batman-(Silvan-Kozluk)Ayr.	Batman	Karayolları Genel Müdürlüğü	2006-2011	BY 28 Km.
Cizre-Şımak (GAP)	Şımak	Karayolları Genel Müdürlüğü	1994-2011	1A 43 Km., BY 10 Km.
(Cizre-Silopi)A.-Irak H.(Hezil K.D.) (GAP)	Şımak	Karayolları Genel Müdürlüğü	1997-2011	1A 15 Km.
Gölbaşı-5. BI.Hd.	Adıyaman	Karayolları Genel Müdürlüğü	2003-2010	BY 10 Km.
Adıyaman-Yeşilyurt-Malatya	Adıyaman,Malatya	Karayolları Genel Müdürlüğü	1969-2011	3A 111 Km.
Gölbaşı-Kapıdere	Adıyaman,Malatya	Karayolları Genel Müdürlüğü	1993-2011	3A 22 Km.
Nemrut Dağı Turistik Yolları	Adıyaman	Karayolları Genel Müdürlüğü	2005-2011	94 Km, 3A

Eylem Adı	Yer	Sorumlu Kuruluş	Başlama-Bitiş Tarihi	Yapılacak İşlem ve Açıklama
Gaziantep Çevre Yolu		Karayolları Genel Müdürlüğü	1993-2010	32 Km.OY ve Bağ.Yolu
Gaziantep-Birecik Kesimi		Karayolları Genel Müdürlüğü	1993-2010	59 Km.OY ve Bağ.Yolu
Birecik-Şanlıurfa Kesimi		Karayolları Genel Müdürlüğü	1993-2010	122 Km.OY ve Bağ.Yolu
Göksu Grubu Köprüleri	Adıyaman	Karayolları Genel Müdürlüğü	2006-2011	425 metre
Bismil Grubu Köprüleri	Diyarbakır	Karayolları Genel Müdürlüğü	2004-2008	465 metre
İncirli Grubu Köprüleri	Şanlıurfa	Karayolları Genel Müdürlüğü	2005-2010	324 metre
Şehvet Grubu Köprüleri	Mardin	Karayolları Genel Müdürlüğü	2005-2009	315 metre
Saklan Grubu Köprüleri	Şırnak	Karayolları Genel Müdürlüğü	2005-2009	265 metre
Dicle Grubu Köprüleri	Şırnak	Karayolları Genel Müdürlüğü	2005-2010	600 metre
Kurmuşlu Köprüsü	Diyarbakır	Karayolları Genel Müdürlüğü	2007-2009	40 metre
Cehennemderesi Köprüsü	Şanlıurfa	Karayolları Genel Müdürlüğü	2007-2010	180 metre
Çınar Grubu Köprüleri	Diyarbakır	Karayolları Genel Müdürlüğü	2007-2009	92 metre
Ambarçay Köprüsü	Diyarbakır	Karayolları Genel Müdürlüğü	2008-2011	135 metre
Akçakale-Ceylanpınar Yolu	Şanlıurfa	Karayolları Genel Müdürlüğü	2005-2011	117 Km
B) YATIRIM PROGRAMINDA YER ALMAYAN PROJELER				
Eruh-Şırnak	Siirt Şırnak	Karayolları Genel Müdürlüğü	2008-2012	1A 44 Km.
Diyarbakır Çevreyolu	Diyarbakır	Karayolları Genel Müdürlüğü	2008-2012	32 km BY
Batman Çevreyolu	Batman	Karayolları Genel Müdürlüğü	2008-2012	16 km BY
Cizre Çevreyolu	Şırnak	Karayolları Genel Müdürlüğü	2008-2012	5 km BY
Gaziantep-Yavuzeli-Araban Yolu	Gaziantep	Karayolları Genel Müdürlüğü	2008-2012	61 km
Oğuzeli -Karkamış Yolu	Gaziantep	Karayolları Genel Müdürlüğü	2008-2012	54 km
Nurdağı-İslahiye-Hassa Yolu	Gaziantep	Karayolları Genel Müdürlüğü	2008-2012	13 km
Gölbaşı-Adıyaman-Kahta Yolu	Adıyaman	Karayolları Genel Müdürlüğü	2008-2012	95 km BY